neprikl ausoma lietuva

Montrealis • 1971. VIII. 11 • Nr. 1258

LITUANIE INDEPENDANT • INDEPENDENT LITHUANIA • EST. 1941

Mr. J. Rugienius
19355 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

LKA

Į ANTRĄJĮ JAUNIMO KONGRESĄ

Kalbėti ir populiarinti būsimo Jaunimo kongreso idėją dar nėra peranksti. Priešingai, šio autoriaus nuomone, apie tą įvykį aplamai permažai diskutuojame ir jaudinamės, bene tikėdami, kad visa ateis ir praeis ir be mūsų tokio ar kitokio įsikišimo.

Atseit, yra komitetas, komisijos, yra kas dirba, rūpinasi, tad apsieis ir be mūsų talkos. Tuo tarpu tiesa yra kiek kitokia. Iš rengėjų pusės kaip tik girdima nusiskundimų dėl esančios mūsų tarpe bendros apatijos ir nenoro įsipareigoti. Dar daugiau. Prašoma ir kviečiama prisidėti su savo pasiūlymais ir konstruktyviomis sugestijomis, norint ir siekiant, kad didysis lietuviško jaunimo susitelkimas kiek galint geriau pavyktų ir paliktų ryškesnius pėdsakus bent pačios jaunosios kartos nusiteikimuose.

Nežiūrint to, kad, paviršutiniškai žvelgiant, visas kongreso ruošimo darbas lyg ir patikėtas jaunesniesiems, vis dėlto jaučiamas savotiškas vyresniųjų nepasitikėjimas jaunimu ir tam tikra užkulisinė globa, regis, besireiškianti ne vien tik žodžiais. Atseit, galvojama, kad jaunimas vienas pats ir dirbdamas be vyresniųjų nustatytų gairių kažin ar pajėgs pravesti tokio masto renginį. Čia reikėtų sutikti, kad vyresniųjų patyrimas, sujungus jį su jaunimo dinamizmu ir išradingumu, bendromis pastangomis jau gali efektyviai prisidėti prie sklandaus kongreso pravedimo.

Kaip ir kiekvienas didesnio mąsto lietuviškas įvykis, taip ir jaunimo kongresas, ypač jo ruoša, negali apsieiti be lėšų. Jos būtinos ir reikalingos, čia dviejų nuomonių nėra. Kaip ir iš kur gauti reikalingas sumas? Pinigo reiks ne šimtais, bet tūkstančiais. Vienintelis šaltinis tėra mūsų plačiosios visuomenės sluoksniai. Turime sutikti, kad iš jų nuolat ir visada reikalaujama ir tikimasi, visuomet labai geromis ir patriotinėmis intencijomis besivadovaujant. Turime žinoti, kad nuolatiniai įvairių aukų prašymai tai pačiai visuomenei irgi jau yra atsibodę, bet taip pat tiesa, kad ne iš kur kitur, kaip tos pačios visuomenės teks ir vėl prašyti aukų, apeliuoti į tautiečių susipratimą, pareigingumą ir pačio reikalo svarbą.

Aplamai, išeivijos lietuvis yra dosnus ir jokiu būdu ne kurčias ir ne aklas, kai jis įžvelgia savo aukos prasmę ir tikslą. Todėl ir yra svarbu, kad prieš vajų ir jo metu būtų paskleista kiek galint daugiau informacijos, žinių ir konkrečių faktų apie turimus planus, užsimojimus ir visą ruošimo eigą. Tik tas galės įtikinti būsimą aukotoją, kartu jam leidžiant nuspręsti ir aukos dydį. Informacija, arba, jei norite propaganda čia yra būtina ir jos niekada nebus perdaug. Tiek daug ir dažnai kalbame apie mūsų jaunimą. Dabar, kongreso proga, susidaro puikios galimybės ir konkrečiai padėti savąjam atžalynui. Visi turėtume išgirsti ir suprasti kiekvieną kreipimąsi padėti ne vien tik moraliai, bet ir meterialinėje plotmėje. Mūsų jaunimas yra toks, kokiais esame mes patys. Tad ir telieka pasitikėti jais, padedant jų prasmingoms pastangoms.

Al. Gimantas

Jaunimas žygiuoja

ROMAS SAKADOLSKIS,
JAUNIMO KONGRESO KOM. PIRM.

ŠIOKS TOKS NERŪPESTINGUMAS

Tiesoje buvo atspausdintas toks paragrafas:

Kaip bebūtų malonūs akiai naujieji mūsų miestų rajonai, šen bei ten išlenda kai kurių statybininkų nerūpestingumas, kartinąs gyventojų buitį. Lietui smarkiau palijus, pro vieno kito blokinio namo siūles skverbiasi vanduo, po linoleumu žiojėja skylės grindyse.

AUKSAS FOTOGRAFAMS

Leipzige, R. Vokietijoj, atidarytoje tarptautinėje meninės fotografijos parodoje, kuri keliaus ir po kitus kraštus, dalyvauja 26 kraštų foto meistrai, atsiuntę 35 000 fotografijų. Aukso medalius laimėjo du lietuviai foto meninkai M. Baranauskas ir A. Sutkus. Parodoje eksponuojama dvylikos lietuvių fotografų darbai.

DIENOS TEMOMIS

"Apie nesuvalgytus obuolius" — buvo pavadintas Algirdo Kadžiulio straipsnis, kurį praeitą savaitę ištisai ir be komentarų perspausdinome iš Tiesos.

Ne tam perspausdinome, kad Tiesą laikytume kokiu nors ypatingu išminties šaltiniu. Ir po to, kai dienraščio vyr. redaktoriaus pareigas perėmė su Vakarais ir ir modernia spauda neblogai susipažinti progos turėjęs A. Laurinčiukas, Tiesa išliko vienu iš pačių nuobodžiausių lietuvių kalba spausdinamų laikraščių pasaulyje. Kad Tiesa skrupulingai seka Maskvos politikos liniją — savaime suprantama, tam pagaliau ji ir yra sovietiškos kompartijos organas. Tačiau ir Tiesoje spausdinama nemažai medžiagos, kuri turi pažintinę vertę, kuri padeda mums geriau suprasti dabartinę Lietuvos kasdienybę.

Akylesnis skaitytojas straipsnyje apie nesuvalgytus obuolius, be abejo, įžvelgė ir truputį giliau, nes kone visos tame "savikritiškame" — kaip anapus kad sakoma — rašinyje iškeltos blogybės išplaukia iš pačios sovietinės sistemos absurdiškumo.

Būkime teisingi: biurokratija nėra vien tik sovietinė išpera. Šiais technologinės pažangos laikais, kada fizinę žmogaus jėgą vis labiau pakeičia mašinos ir visokios sudėtingos aparatūros, vadinamųjų "juodadarbių" skaičius dėsningai mažėja, o "baltarankių", atseit, visokių sąskaitininkų, administratorių, įvairiausių raštininkų skaičius auga ir auga. Nėra, tur būt, pasaulyje valstybės, kurioje valdininkų skaičius kiekvienais metais keliais procentais nepaaugtų.

Taip yra Vakaruose, taip ir Rytuose. Biurokratijos plėtimasis yra visuotinė šių laikų savybė. Tačiau, tur būt, tik Sovietų Sąjungoje biurokratizmas yra įgavęs tokį savotišką, sakytume, specifiškai sovietinį atspalvį, kuris ne tik beprasmiškai sunkina žmonių gyvenimą, bet pridaro didžiulių nuostolių pačiai Sovietų Sąjungai.

A. Kadžiulio Tiesoje aprašytoji nesuvalgytų obuolių istorija yra būdingas tipiškai sovietinio biurokratizmo pavyzdys. Ūkiškai surinti prinokusius obuolius revizoriai neleidžia, nes tai gali būti grobstymas, o "už grobstymą sodina". Nenurinktus obuolius sode supūdinti jau geriau, nes tai tik aplaidumas, o už aplaidumą, pasirodo, "nesodina". Ir taip Vytėnuose centneriai obuolių kasmet supūna...

A. Kadžiulis Tiesoje vis dėlto išspausdina sveiku protu prieitą išvadą, kad "instrukcijos rašomos ne tam, kad būtų supūdomas derlius". Tikriausiai ne tam, nes ir sovietiniai visokių instrukcijų autoriai sąmoningai nenori pūdyti obuolių. Negalima kaltinti nė tų darbuotojų, kurie sovietinės biurokratijos klampynėje teranda pasirinkimą surinkti derlių ir būti "pasodintam" ar supūdinti derlių ir "nesėdėti". Kas gi savanoriškai rinksis kalėjimą?

Tačiau kaip aplamai gali civilizuotoje visuomenėje susidaryti padėtis, kad žmogus turi rizikuoti kalėjimu, jei išsaugo visuomeninį turtą? Tur būt, neperdėsime manydami, kad tokia absurdiška padėtis niekur kitur neįsivaizduotina, kaip tik sovietinėje santvarkoje. Nė kitos komunistinės valstybės, kaip, pvz., Lenkija ar Vengrija, į tokį biurokratišką absurdą dar nėra įklimpu-

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

TREMTINIAI IR PABĖGĖLIAI

Rugpiūčio 4 d. NL Vyt. Alantas bando įrodinėti, kad mes nesame kokie pabėgėliai, o tik tremtiniai.

Esą jis nėra kokiu nors pabėgėliu, o visur vadinasi tremtiniu. Žinoma, to jam niekas negali uždrausti. Žmogus, jeigu jam tikima, gali pasivadinti kuo tik jis nori. Pvz., Kalifornijoje vienas hipių vadų vadinosi Kristumi. Kitas — Šetonu. Rasputinas — pranašu. Žinau tokių, kurie Lietuvoje buvo tik paprasti namų mūrininkai, o čia vadinasi statybos inžinieriais. Buvęs puskarininkis — kapitonu. Buvęs savanoris gaisrininkas, nemokėdamas kitos kalbos, giriasi, kad esąs kovotojas už lietuvybę, kadangi visur kalba tik lietuviškai. Žodžiu, kam tokių dalykų pavydėti ...

Bet daugiau negu negražu yra prisikergti sau tremtinio vardą, kada tuo tremtiniu nesama. Pokario Lietuvoje buvo tik dvi tremtinių rūšys: sovietų išvežtieji į Sibirą ir vokiečių į Reichą. Tremtinis yra išvežamas į tam tikrą vietą tam tikram laikui. Jis negali pasirinkti sau maršruto, jis negali pasiimti su savimi ką tik nori ir kiek tik nori. Kad sovietų tremtiniai arba ir vokiečių būtų galėję pasiimti be kitų dalykų dar ir patalinę, knygas, šaukštus ir net mazgotes — neteko girdėti. Daugelis mūsų bėgo ir be tų dalykų, bet nei sovietai, nei vokiečiai mūsų su šautuvais nelydėjo — mūsų netrėmė. Mes patys bėgome. Save lyginti su anais vargšais tremtiniais, kurie gyvuliškai jau tremiami buvo kankinami, kurie metų metus troško geriau mirti, nei taip gyventi — yra neatsakomingas anų nelaimingųjų įžeidinėjimas.

VYT. ALANTAS PO ŽURNALISTŲ KONFERENCIJOS. J. Paukštienės piešinys Pranešėjuje.

Tvirtinimas, kad niekas savo valia nebėgo iš savo krašto irgi neteisingas. Ir Vyt. Alantas turėjo 4 pasirinkimus: 1. likti Lietuvoje ir derintis prie sovietų ateinančio režimo, 2. likti Lietuvoje ir būti greičiausiai išvežtu. 3. įsijungti į karius, kurie kovojo prieš sovietus, arba 4. pabėgti į Vokietiją. Atrodo, kad Alantas pasirinko paskutinį kelią. Ir dėl to jo niekas nesmerkia. Juk koks pabėgėlis bėga iš savo krašto, jei jam nėra ten pavojaus? Ar Juozas su Marija bėgo į Egiptą prisijungti prie arabų partizanų? Ar Vytautas bėgo nuo Jogailos pas vokiečius tik dėlto, kad pirmasis įsigytų Volkswageną? Ar 4 milijonai bengaliečių atbėgo į Indiją kaip turistai, nežiūrint beveik tikros choleros mirties, tam, kad pamatytų fakirus gulint ant vinių, šokdinant gyvates ir pan? O gal kartais jie atvyko su indais tų gausių šventųjų karvių prisimelžti?

Visi pabėgėliai bėga nuo priešo persekiojimo, bet jie vis tik vadinami pabėgėliais, o ne tremtiniais. Anot Alanto, jei kiškis pabėgo nuo lapės, tai jis ne pabėgėlis, o jau tremtinis. Jei piemenukas pabėgo nuo žiauraus ūkininko, tai jis ne pabėgėlis, o tremtinis. Įdomu taip pat, ar Alantas skaitomas Amerikoje "refugee" ar "deported"?

J. Gedvila

LABAI APGAILESTAUJU...

Labai apgailestauju, kad toliau negalėsiu prenumeruoti laikraščio NL. Ne dėl to, kad jis būtų menkesnės vertės už kitus, priešingai — jis turi daug pirmenybių. Deja, laikraščio antraštės paruošimas su sudarkyta ir išniekinta Vytimi neleidžia man tęsti prenumeratą.

Dėl mūsų Vyties darkymo buvau parašęs išsamų straipsnį Laisvojoj Lietuvoj ir nurodęs, kokią Vytis turėtų būti naudojama pagal istorijos, konstitucijos ir meno reikalavimus.

Prašau nesuprasti manęs blogai, nes nemanau Jums ar kitiems, naudojantiems sudarkytą Vytį, nurodinėti ar mokyti. Aš tik laikausi mūsų konstitucijos ir savų principų.

Viską galima "kreipti", "iškreipti" ir "moderninti" pagal gyvenimo pažangą. Deja, Vytis yra mūsų tautos herbas, pasakysiu dar daugiau — relikvija, kuri nėra nei darkytina, nei keistina.

Žinoma, čia mano asmeniška nuomonė ir niekam nemanau jos piršti, nei pats jos atsisakyti.

Viso geriausio ir sėkmės.

Jurgis Juodis

TAM TIKRAS ATŠILIMAS...

Platus ir turtingas rašinys "Neblogiausias kraštas" NL VI.30 ypač maloniai nuteikė tuom, kad tinkamai įvertinot prancūziškojo Kvebeko padėtį Kanadoj. Jau anksčiau akylesnis skaitytojas pastebėjo tam tikrą "atšilimą" NL puslapiuose šioj srityj, kai vis dažniau pradėjom rasti Kvebeko gyvenimo nuotraukų. Tai sveikintinas laikraščio linijos pakeitimas, nes kadaise NL jautėsi ne tik abejingumas, bet net atšiaurumas daugumos Kvebeko gyventojų aspiracijoms.

Sunku įsivaizduoti, koks nuobodus kraštas būtų Kanada be Kvebeko tiek kultūrinėj, tiek politinėj ar socialinėj plotmej. O kvebekietis Kanados mi-

sios.

. Ypač Amerikos populiariojoje spaudoje sovietinio biurokratizmo pagimdytus gyvenimiškus absurdus dažnai bandoma paaiškinti tuo, kad sovietuose nėra vadinamosios laisvojo verslo sistemos, atseit, kad ten maždaug viskas yra suvalstybinta, o todėl ir subiurokratinta. Tačiau valstybinės, kooperatinės ar visuomeninės įmonės juk neveikia vien tik Sovietų Sąjungoje.

Tur būt, nerasime nekomunistiniame pasaulyje valstybės, kuriai nepriklausytų stambios įmonės, bendrovės, žemė ir jos turtai. Vakarų Vokietijos valstybė yra bene stambiausias savo krašto akcininkas, kontroliuojanti nemažą dalį Vak. Vokietijos sunkiosios pramonės, valdanti daug tūkstančių hektarų miškų ir net dvarų. Išskyrus šiaurinę Ameriką, geležinkeliai beveik visame pasaulyje yra valstybiniai. Britanijos plieno pramonė priklauso valstybei. Milijardinį turtą valdantis elektrifikacijos koncernas Hydro Quebec priklauso valstybei. Dauguma Vakarų orinio susisiekimo bendrovių yra valstybinės. Sąrašą galėtume tęsti ištisais puslapiais. Ir visos šitos valstybinės įmonės yra valdomos bei administruojamos racionaliai, ekonomiškai, šeimininkiškai, daugelis jų netgi labai pelningai. Neįsivaizduotina, kad, sakykime, Hydro Quebec pareigūnas arba Vak. Vokietijos geležinkelietis iš viršininkų gautų instrukciją, kuri jam paliktų pasirinkimą "sėdėti" arba sąmoninkai pridaryti valstybei nuostolių...

Sovietinio biurokratizmo pagimdomų absurdų šaknų turėtume, matyt, ieškoti pačioje sovietinėje santvarkoje. Nežiūrint E. Mieželaičio tų labai patosingų eilių apie — tarybinių žinoma — žmogų ir nežiūrint to, kad toje pačioje Tiesoje taip dažnai, palyginti, prirašoma daug eilučių apie — komunistinį, žinoma — humanizmą, sovietinė santvarka, o tuo pačiu ir sovietinė biurokratija remiasi nepagarba žmogui.

A. Kadžiulis savo straipsnyje apie obuolius pabėrė visą eilę pavyzdžių, be ypač du jų yra labai būdingi. Tarybinis laikraštininkas aprašo vieną Kauno prekybos darbuotoją, kuris džiaugėsi, kad, uždraudus pardavinėti alų, parduotuvėse daug mažiau spūsties. Ir laikraštininkas visiškai logiškai tą mintį pratęsia: išimk, sako, iš parduotuvės visas prekes ir nebus nei grūsties, nei skundų...

Sovietinė santvarka kaip tik ir pagimdo tokią absurdišką, iš tiesų totalistinę galvoseną, kuri labiausiai pasireiškia noru viską, kas nepatogu, nepatinka arba sukelia rūpesčių — uždrausti. Revizorius paprasčiausiai uždraudė skinti obuolius, nes valstybinio sodo instrukcijose nerado paragrafo, kaip tokiu atveju pasielgti. Taip patogiau, niekam nėra pavojaus "atsisėsti". Prekybos darbuotojai paprasčiausiai uždraudė Kaune pardavinėti alų, nes grūstis nepatogi... prekybos darbuotojams.

Ir neatsitiktinai, matyt, A. Kadžiulis aprašo dar vieną jau labai žmogišką pavyzdį, kaip tėvas savo sūnų "auklėja", uždrausdamas viską, kas jam nepatinka ar ko jis nesupranta.

Totalistinės galvosenos žmonių apstu ir nekomunistiniame pasaulyje, be abejo, netrūksta jų nė mūsų išeivijoje, tačiau Sovietų Sąjungoje pati santvarka tokią galvoseną skatina ir ugdo. Ir dėl to Vytėnų soduose obuoliai pūva, o Lietuvos gyventojai brangiai moka už obuolius, importuotus iš Libano ir Vengrijos... REM

---

nistras pirmininkas Pierre Elliot Trudeau, kaip iš gyvų liudininkų tenka patirti, lankydamasis Australijoj, N. Zelandijoj ir kitur, paliko tokį gerą įspūdį, kad vargu ar daugiau galima būtų norėti.

NL puslapiuose pagausėjo ir šiandieninės Lietuvos gyvenimo scenų bei vaizdų. Tai irgi sveikintinas teigiamas žingsnis, nes, tur būt, negali būt patetiškiau, kai laikraštis "lietuvybę palaiko" ir ieško skaitytojų versdamasis tik prieškariniais vaizdais bei nuotraukom.

Fidži. Vyt. P. Zubas

KOEGZISTENCIJA IR TRADICIJOS

Senos tradicijos dėliai vėl atnaujinu NL prenumeratą. Kurį laiką aš buvau giliai susirūpinęs dėl paimtos laikraščio krypties. Čia mes turime Akiračius, kurių koegzistencinio triukšmo perdaug.

Jei E. Šulaičio ir panašių reportažai ir kita išmintis pas Jus būtų tęsiami, galite iškart laikraščio man nesiųsti.

Džiaugiuosi, kad NL grąžinta tradicinėn linkmėn. Linkiu rezistencijos dvasią kovoje už Lietuvos laisvę išlaikyti. Sėkmės.

Ksaveras Kaunas

SAUGOMI DOKUMENTAI

Gerb. Redaktoriau,

Beveik trečdalis Kanados gyventojų nėra nei prancūzų, nei anglų kilmės. Etninių grupių dokumentai yra reikalingi suprasti mūsų valstybinio palikimo visumai ir užpildyti mūsų valstybės istoriją Viešajame archyve — "Kanados kolektyvinėje atmintyje".

Tikimės jūsų pagelbos ir paramos, kad būtų žinoma, jog mes labai pageidaujame gauti dokumentus ir užrašus kelerių Kanados etninių komitetų. Viešasis archyvas yra vieninteli centrinė saugykla, kur tokie duomenys gali būti tinkamai saugomi ir prieinami mūsų krašto istorijos tyrinėtojams. Jau per daug dokumentų žuvo dėl netinkamo sandėliavimo, atsitiktinumų ir dėl to, kad daug grupių nežinojo apie mūsų labai nuoširdų dėmesį jų istorijai Kanadoje ir imigracijai.

Rugpiūčio 4 d. atidarytoj parodoj mes parodom dalį mūsų dokumentų apie Kanados etninę istoriją. Parodoje akivaizdu, kiek daug Kanada yra skolinga milijonams ateivių ir jų palikuonim, kurie įsikūrė šitame krašte ir taip daug prisidėjo prie jo augimo ir pažangos.

Tikiu, kad jūsų leidinys padės iškelti svarbą išsaugoti visų etninių grupių dokumentus tam, kad visų kanadiečių tikras ir gyvybiškai svarbus indėlis galėtų būti smulkiai dokumentuotas.

Wilfred I. Smith,
Dominion Archivist
Public Archives,
Ottawa 4, Ont.

CITATOS

"DVYNIAI"

K. Bradūno redaguojamame Draugo kultūriniame priede buvo recenzuojamas Naujosios Vilties žurnalo Nr. 2, kur ir šitaip buvo samprotaujama:

"Bendras įspūdis, anksčiau pirmąjį ir dabar antrąjį Naujosios Vilties žurnalo numerį perskaičius, yra toks.

"Didelė dalis puslapiuos skelbiamų raštų tokli gražu nėra įprasto kultūros, net ir politikos, žurnalo lygio. Tai tik laikraštiniai rašinėliai, kuriems viešai paskelbti nebuvo ir būtinas žurnalas. Gera vieta jiems būtų buvus ir Dirvoje ar kuriame kitame laikraštyje. Įvairių problemų sprendimo metodais ir akcentais Naujoji Viltis mūsų išeiviškoje visuomenėje, atrodo, atstovauja bene pačiam konservatyviškiausiam kraštutiniam sparnui. Tai lyg akivaizdus antipodas kito sparno kraštutinumui Akiračiams. Tačiau, kaip jau ne kartą gyvenimo praktika parodė, priešingi kraštutiniai poliai ima neretai vienas į kitą panašėti. Iš tikrųjų: tono ir tarpsavuotinės kovos praktikos prasme Naujoji Viltis ir Akiračiai kai kuriuose savo puslapiuose atrodo kone dvyniai".

CHICAGOS DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS VADOVYBĖ - ved. pav. V. Gugauskas, vicedirektorė D. Bindokienė, tėv. kom. pirm. P. Kilius, ved. pav. I. Bukaveckienė, direktorius J. Šarka.

JAUN. KONGRESE

Antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komiteto posėdyje liepos 3 d dalyvavo nariai iš Kanados, Chicagos, Detroito ir Clevelando. Pirmininkavo Romas Sakadolskis.

Kongreso delegatų komisijos pirm. sutiko būti Milda Lenkauskienė.

Kongreso komiteto finansų kontrolierius S. Mikaliukas palaiko glaudžius ryšius su kongreso finan komisija New Yorke.

II PLJK komitetan įėjo nauji nariai: studentų ateitininkų atstovė Jolita Kisieliūtė, evangelikų - liuteronų jaunimo atstovė Karina Srugytė. Iš komiteto pasitraukė Augustinas Idzelis ir Viktoras Kučas.

Audronė Kubiliūtė - Misiūnienė, JAV LB atstovė komitete, persikelia gyventi į Nebraską. Todėl pasitraukia iš komiteto prezidiumo ir spaudos ir informacijos komisijos pirmininkės pareigų.

Į spaudos ir ir informacijos komisiją įsijungė nauji nariai: Virgilijus Kaulius, SJ, ir Jonas Šoliūnas.

Antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu būsimas studijų dienas organizuoja akademinės programos komisija, kurios pirmininku yra dr. Algis Norvilas iš Chicagos.

PANORAMA

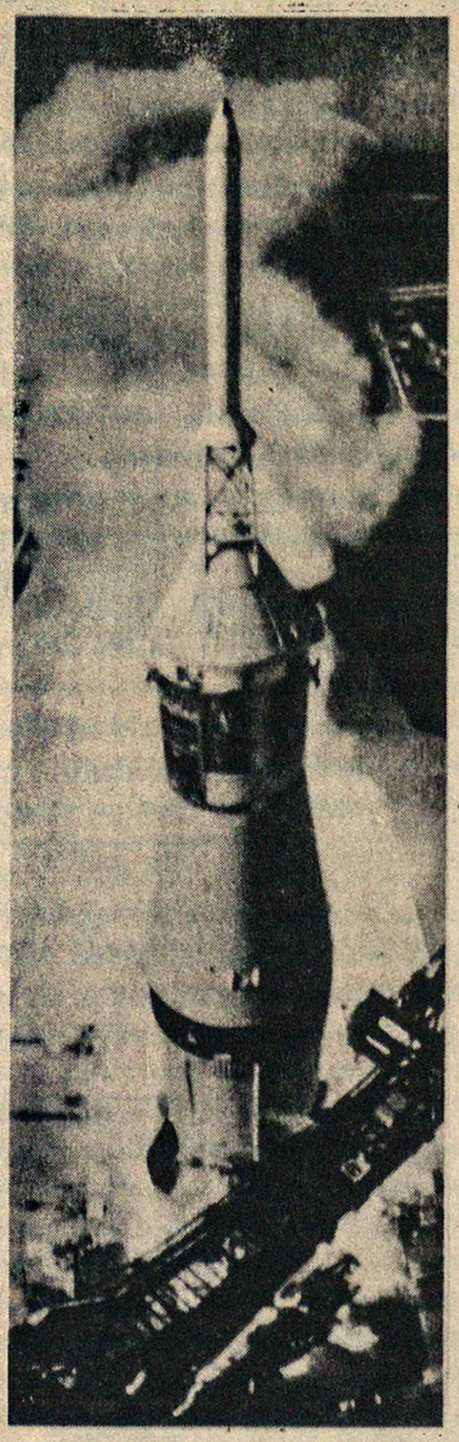

APOLLO-15 STARTUOJA

APOLLO-15 GRĮŽO IŠ MĖNULIO

Kai Apollo-15 erdvėlaivis pasiekė mėnulio orbitą, JAV astronautai D. Scott ir J. Irwin su Falcon raketa nusileido mėnulyje. Specialiu elektra varomu vežimu jie padarė tris ekskursijas po mėnulį, pririnko uolienų ir akmenų pavyzdžių, dvi dienas skriejo aplink mėnulį ir vykdė mokslinius eksperimentus.

Žemėn Apollo-15 sugrįžo rugpiūčio 7 d.

STUDENTŲ VAGYSTĖS

Vagystės studentų tarpe Lietuvoje nebe naujiena.

Vilniuje 1970 metais plačiai kalbėta ir rašyta apie keturių jaunuolių įvykdytą įsilaužimą į Vilniaus universiteto fizikos fakultetą. Viktoras Ptašekas, Olegas Zacharenkovas, Rimantas Iškauskas ir Edmundas Bagdonas išgabeno du metalinius seifus ir miške prie ežero juos užkasė žemėn. Vėliau seifus išlaužė, rado 890 rb. 89 kp. ir dokumentus. Šiuos sudegino, pinigus pasidalino, o seifus sumetė į ežerą.

E. Bagdonas buvo pašalintas iš universiteto, R. Iškauskas — buvęs sportininkas. Įsilaužėlių vadu buvo Bagdonas. Ptašekas ir Zacharenkovas buvo muzikai.

Teismas juos nubaudė, palyginti, švelniai: Bagdonas ir Ptašekas nubausti trejais metais pataisų kolonijoje, Zacharenkovas — dvejais metais lygtinai, Iškauskas — vieneriais metais taip pat lygtinai.

Visi jie komjaunuoliai, mokėję nario mokestį, visi jie vagiliaudavo, namuose slėpdavo daiktus, naudojosi savo tėvų automobiliais.

TARPKULTŪRINIS KONGRESAS

Ontario provincijos pilietybės ministras John Yaremko organizuoja Ontario tarpkultūrinį kongresą, kuris oficialiai vadinsis Ontario Heritage Congress. Ministras Yaremko NL pareiškė, kad tai būsiąs plačiausias tokio pobūdžio kongresas Kanadoje.

Kongreso tikslas yra visom Ontario gyventojų grupėm sudaryti platformą, iš kurios jos galėtų išreikšti savo viltis, pažiūras ir lūkesčius, kokio pobūdžio gyvenimą jos norėtų Ontario provincijoje išlaikyti ir vystyti. Visos grupės, kurios sudaro Ontario visuomenę, bus skatinamos kongrese dalyvauti.

Ministras Yaremko pageidauja gauti iš lietuvių pasiūlymų, nuomonių, memorandumų, straipsnių, kurie liečia kongreso temas.

KONSTITUCINĖ CHARTA

Dvyliktoje metinėje Kanados provincijų premjerų konferencijoje Viktorijoje, Br. Kolumbijoje, buvo tęsiami pokalbiai apie Kanados konstitucinę chartą, kurios projektą Kvebeko premjeras Robert Bourassa atmetė.

Daugumas premjerų supranta specialias Kvebeko problemas ir tikisi, kad Kvebekui priimtiną konstitucinės chartos projektą išdirbs Otava su Kvebeku tiesioginiuose pokalbiuose.

Robert Bourassa pareiškė: "Daugelis kanadiečių, manau, supranta, kad esame sunkioje padėtyje, kad siekiame kultūrinio saugumo. Tai reikalas Kanadoje turėti lankstesnį ir mažiau

ROBERT BOURASSA

centralizuotą federalizmą, kas, mano nuomone, laiduotų geresnę visos Kanados ateitį".

Trumpai

— Abejose Vokietijose trūksta darbo jėgos. Vak. Vokietijoje dirba daugiau kaip milijonas italų, graikų, ispanų, turkų ir kt. Rytų Vokietijoje dirba apie 50 tūkst. vengrų, lenkų ir rumunų. Komunistinė Vokietija nori užverbuoti dar apie 20 tūkst. vengrų.

— Kvebeko teisingumo ministras paskelbė baltąją knygą, kurioje siūloma kurti specialią policijos ministeriją, suvienodinti provincijos policijas, iš policininkų reikalauti daug didesnio išsilavinimo.

— Raudonoji Kinija pareiškė, kad kol kas nenorinti pradėti pokalbius su Vak. Vokietija dėl diplomatinių santykių. Bonna šiuo metu derasi su Maskva dėl Berlyno ir kitų reikalų.

— Didžiausia pasaulyje plieno bendrovė US Steel pakėlė plieno kainas 5 nuoš. Manoma, kad ir Kanados plieno bendrovės paseks šiuo pavyzdžiu.

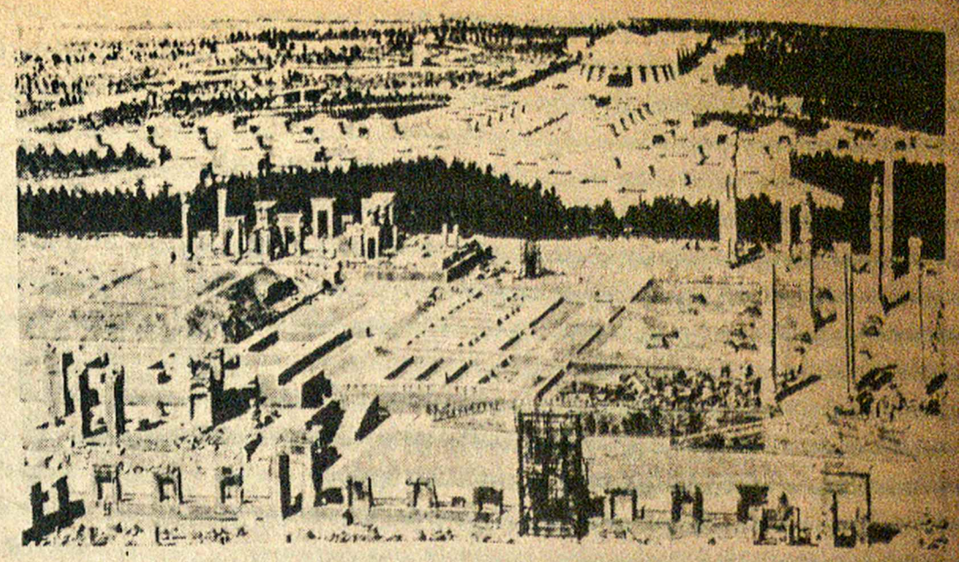

PALAPINIŲ MIESTAS PERSEPOLYJE

50 TONŲ KAVIARO

2500 metų sukaktį nuo Persijos monarchijos pradžios ruošiamasi itin iškilmingai atšvęsti. Spalio 13 d. krašte bus atidaryta 2500 naujų mokyklų, kurių kiekviena kainavo po 3800 dol.

Prie senosios krašto sostinės Persepolio griuvėsių dabartinis Persijos šachas Resa Pahlevis stato prabangų palapinių miestą. Palapinėse bus vonios, persiški kilimai, 300 telefonų, antikiniai baldai, kristaliniai sietynai. Akurtame 100 l nakties palapinių mieste puotaus pasaulio garsenybės, įskaitant 40 karalių ir prezidentų. Maitinimu rūpinsis Paryžiaus Maksimo restoranas, bet 50 tonų kaviaro pristatys patys persai iš Kaspijos jūros.

Skaičiuojama, kad 100 l nakties tris dienas truksianti puota kainuosianti kelis kartus daugiau, negu mokyklų statyba. Persijos kaimiečių dauguma yra neraštinga.

— Vak. Vokietijos dešinieji laikraščiai ir žurnalai paskelbė slaptus dokumentus, liečiančius Bonnos-Maskvos derybas. Vak. Vokietijos vyriausybė redakcijų teisman netraukia, bet mamanoma, kad dokumentus išvogė aukšti valdininkai, kurie nepritaria dabartinei vyriausybės politikai.

— Afrikoje neramu. Nigerijoje šįmet buvo sušaudyta 40 plėšikų. Guinėjoje per pastaruosius 7 mėnesius mirties bausmė buvo viešai įvykdyta daugiau kaip šimtui "kontrarevoliucionierių".

— JAV pareiškė, kad jos šįmet balsuos už Kinijos Liaudies Respublikos priėmimą į Jungtines Tautas ir kad nesiprie-

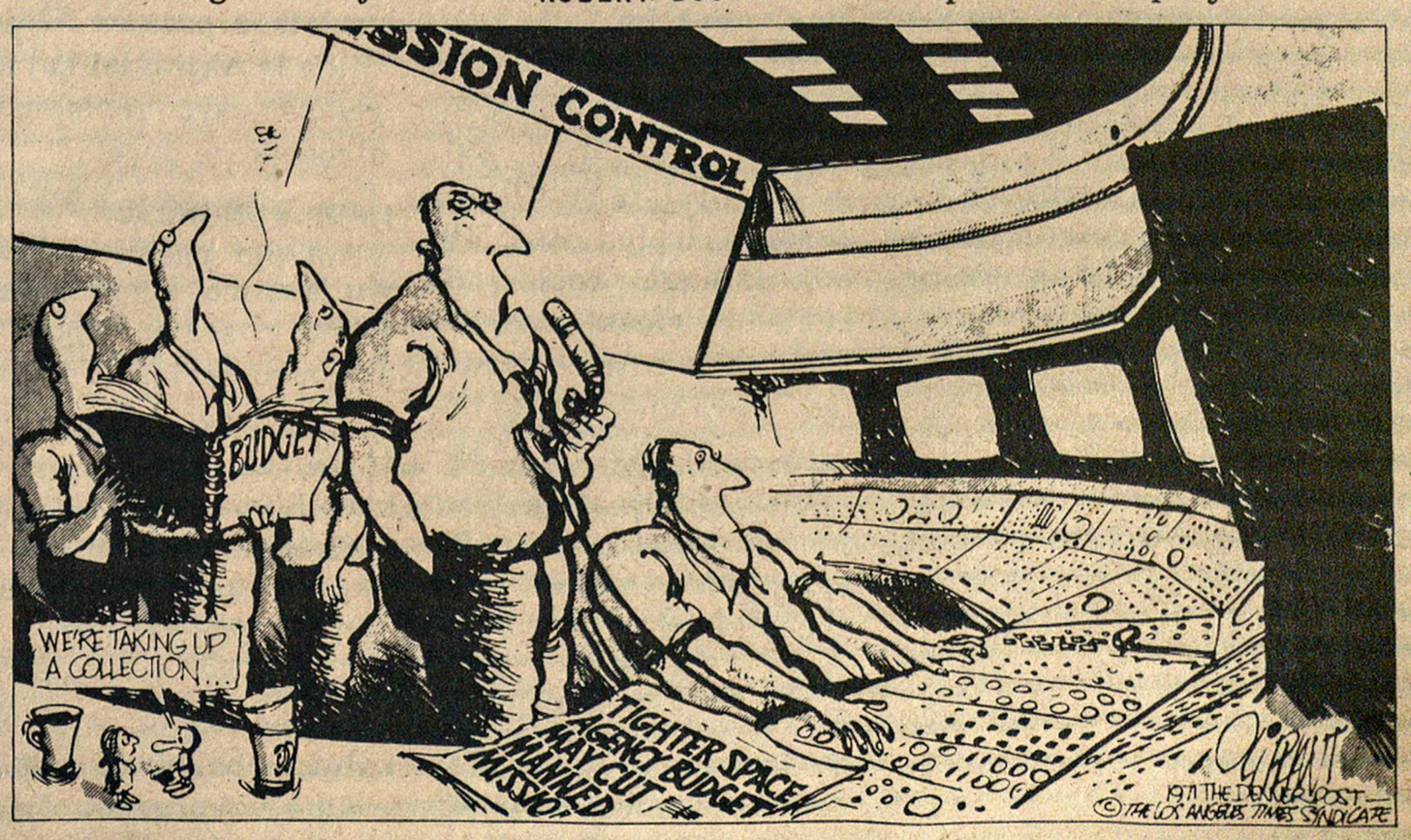

"APOLLO, KONGRESAS APKARPĖ MŪSŲ SĄMATĄ. NEBETURIME LĖŠŲ JUS GRĄŽINTI Į ŽEMĘ..."

ADOLF BORMANN

šins, jei JT narių dauguma pageidaus Mao atstovą padaryti Saugumo tarybos nariu. JAV užs. reik. ministras W. P. Rogers, be to, nurodė, kad JAV nesutiks iš JT visiškai išstumti nacionalistinės Kinijos, t.y., Čiankaišeko valdžią Taivane.

— Boeing 747 "dramblіai" — didieji keleiviniai lėktuvai — praeitą savaitę nebuvo sėkmingi: Kalifornijoje kildamas vienas "dramblys" sužalojo savo tupimo įrenginius ir sužeidė 36 keleivius; iš New Yorko Montrealin skrendantis "dramblys" buvo nukreiptas į Denverį, nes kilo įtarimas, kad lėktuve paslėpta atmosferinė bomba.

— Po Vašingtono-Pekingo suartėjimo, Taivane jaučiamas pesimizmas. Čiankaišeko vyriausybės kalbėtojas pareiškė: "Tęsime senąją politiką, net jei visi mūsų seni draugai mus išduos ir mes turėsime žūti".

— Japonijos premjeras Eisaku Sato ir Malaizijos ministras pirmininkas Tun Abdul Razak nori Pekinge lankytis prieš Nixono vizitą.

— Sovietų laivas Puškinas Šv. Lauryno žemupiu tarp Montrealio ir Saint Pierre salos vežioja turistus. Žemos kainos (vodka 35 cnt., pati kelionė nuo 160 dol.) suvilioja nemaža turistų: kitais metais sovietai žada atsiųsti antrą laivą.

— Vidutiniškos JAV juodaodžių šeimos metinės pajamos per du metus pakilo 50 nuoš. ir dabar sudaro 6.191 dol. Tuo tarpu vidutiniškos JAV baltaodžių šeimos pajamos pakilo iš 7.252 dol. 1969 m. iki 9.794 dol. dabar.

— JAV kariuomenės raporte nurodoma, kad drausmė daliniuose Pacifiko rajone pasidarė kritiškai žema.

— Hitlerio pavaduotojo ir nacių partijos viršininko Martino Bormano sūnus Adolfas Bormanas, 41 m. amžiaus, išstojo iš jėzuitų ordino ir laukia galutinio Vatikano leidimo vesti buvusią dominikonę vienuolę seselę Cordulą.

— Išgarsėjusi filmų vaidintoja Elisabeth Taylor tapo senele. Jos sūnaus Michael Wilding žmona pagimdė dukterį.

Antrojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso studijų dienų programos projektas

1971 m. birželio mėn. 12 d. II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komitetas patvirtino tokį studijų dienų programos projektą. Primintina, kad tai tik **studijų dienų programos** projektas, o ne iškilmingo kongreso ar stovyklos. Pastarieji turės savo programas.

Studijų dienose dalyvaus kongreso delegatai ir kviestieji svečiai. Studijų dienų pravedimo būdas dar nėra galutinai nustatytas.

Šis projektas jau yra pristatytas visai eilei Lietuvių Bendruomenės valdybų ir atstovams, įvairioms organizacijoms ir II Jaunimo kongreso užsienio komitetų nariams.

Programos komisija, kurios pirmininkas yra dr. Algis Norvilas ragina šį projektą perskaityti, apgalvoti ir prašo skaitytojų pakomentuoti. Siūlymus, pastabas prašo siųsti Algiui Norvilui 7121 S. Francisco, Chicago, Ill 60629, iki 1971 m. rugpiūčio mėn. 15 d.

I. KULTŪRA

A. Kultūrinis pasireiškimas pavergtoje tėvynėje

1. Kultūros supratimas ir reikšmė
2. Jaunimas literatūroje, muzikoje ir mene
3. Lituanistikos suklestėjimas (kalbotyra)
4. Kraštotyra (tautotyra)
5. Kultūros slopinimas

B. Jaunas kūrėjas išeivijoje

1. Kūrybos prasmė išeivijoje
2. Jaunas menininkas, muzikas ir literatas
3. Jaunas mokslininkas
4. Kūrybos skatinimas
5. Kūrybinis reiškimasis (spaudoje kultūros klube etc.)

II RELIGIJA

A. Religijos persekiojimas Lietuvoje

1. Religijos persekiojimas praeityje
2. Dabarties persekiojimo formos
3. Jaunimas ir religija
4. Religijos persekiojimas pasaulio perspektyvoje

B. Išeivijos jaunimas ir religija

1. Religija išeivijoje
2. Sąjūdis už tikėjimo laisvę
3. Jaunimas ir lietuviškos parapijos likimas
4. Religijos vaidmuo jaunimo auklėjime

III. POLITIKA

A. Pavergtos Lietuvos politinė padėtis

1. Tylioji ir aktyvioji rezistencija
2. Tautiškumo išgyvenimas (sąmonė)
3. Lietuvos situacija Sovietų Sąjungoje
4. Žvilgsnis į Vakarus
5. Politinės rusinimo priemonės

B. Išeivijos politinis aktyvumas

1. Politinio aktyvumo tikslai ir metodologija
2. Veiksnių politinė veikla ir jaunimas
3. Politinio aktyvumo reikšmė Lietuvai
4. Politinė veikla ir lietuvybės išlaikymas
5. Jaunimo politinis sąmoningumas

IV. MORALINĖ PADĖTIS

A. Okupuotos Lietuvos moralinis stovis

1. Besikeičiančios vertybės
2. Kokie jaunimo idealai
3. Vakarų įtaka Lietuvos jaunimui
4. Jaunimo rezignacija ir neviltis

B. Lietuvių jaunimas pasaulio jaunimo sąmyšio sūkuryje

V. GYVENAMOJI APLINKA

A. Gyvenimo kaita okupuotame krašte

1. Lietuvos demografija (įjungiant ateities perspektyvą)
2. Lietuvos ekologija
3. Rusų įtaka Lietuvos gyvenime
4. Kaimas ir miestas
5. Sovietų Sąjungos lietuviai už Lietuvos ribų

B. Santykiai su aplinka

1. Gyvenimas tarp dviejų kultūrų
2. Įsijungimas į aplinkos kultūrinį gyvenimą
3. Dalyvavimas politikoje
4. Aplinka ir lietuviška informacija
5. Informacijos perteikimas

VI. AUKLĖJIMAS

A. Lietuvos jaunimo auklėjimas

1. Ideologinis auklėjimas
2. Lietuvybė šeimoje
3. Sportas (kūno kultūra)
4. Jauno lietuvio psichologinė sudėtis
5. Socialinės ir psichologinės nutautinimo priemonės

B. Lietuviškas švietimas išeivijoje

1. Švietimas išeivijoje
2. Istorinio sąmoningumo ugdymas
3. Lituanistikos mokslo galimybės
4. Vasario šešiolikta — lietuvybės židinys
5. Naujų metodų ieškojimas

VII. JAUNA ŠEIMA IŠEIVIJOJE

A. Jauna šeima

1. Jaunos šeimos savijauta
2. Lietuvybė jaunoje šeimoje
3. Jauna šeima ir lietuvių bendruomenė (jaunos šeimos įvedimas)
4. Kaip suartinti jaunas lietuviškas šeimas?

B. Mišri šeima lietuviškoje visuomenėje

Praveda trejos ar keturios mišrios šeimos

VIII. PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SUSIORGANIZAVIMAS: galimybė, tikslas, būdas, etc.

X. ĮVAIRIŲ KRAŠTŲ PROBLEMŲ DISKUTAVIMAS

XI. JAUNIMO TIKSLAI — Konkretūs tikslai: Ką užsimoti iki kito Jaunimo kongreso

XII. BRAZINSKAI, KUDIRKA, SIMOKAIČIAI, KUN. ŠEŠKEVIČIUS

Laisvės prasmė: tėvynėje ir išeivijoje.

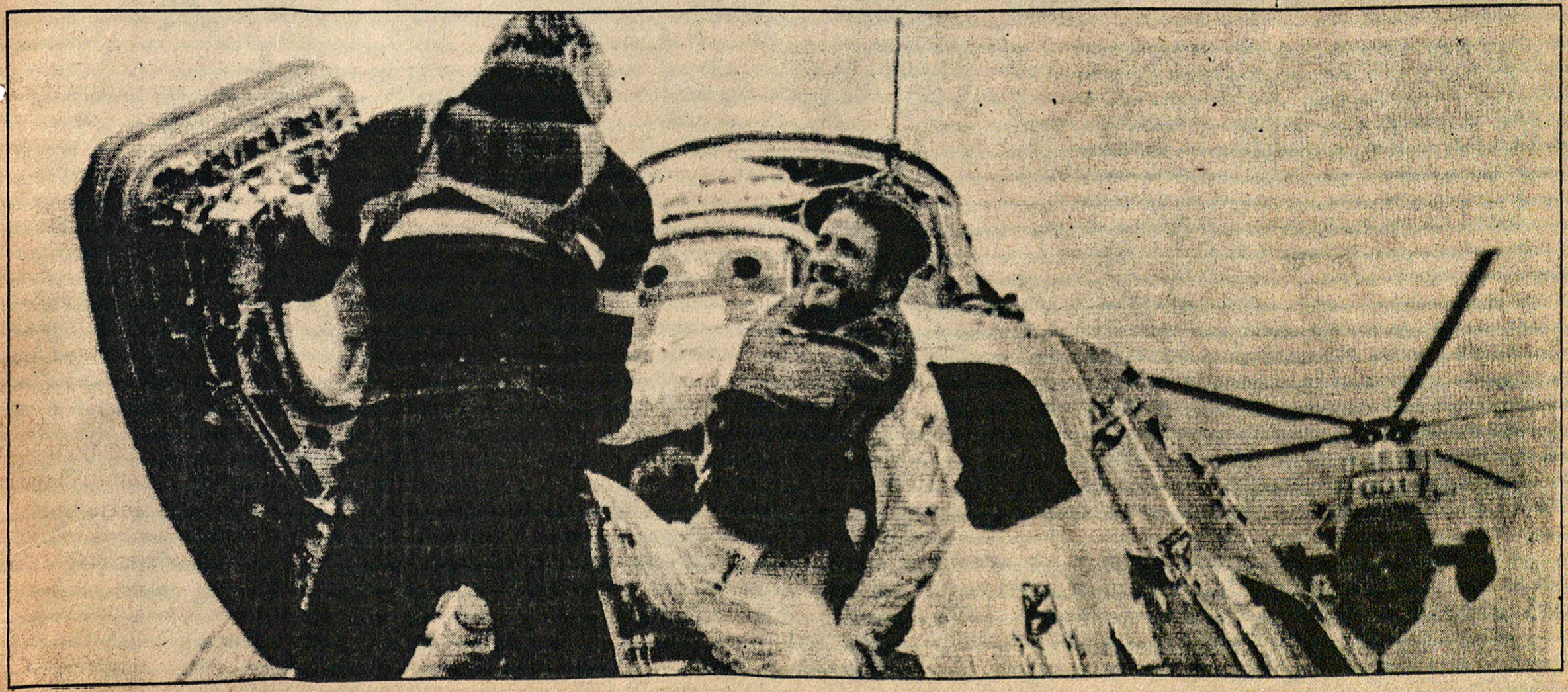

ASTRONAUTAS JAMES IRWIN IŠLIPA IŠ APOLLO-15 ERDVĖLAIVIO PO KELIONĖS Į MĖNULĮ

DELEGACIJA Į KYBARTUS,
1940 metų birželio 15-16 dienomis

V. ŠLIOGERIS (Australija)

Pernai paskelbti KARYJE K. K. Morkūno atsiminimai apie paskutinius Lietuvos valstybės žlugimo momentus iššaukė atsiliepimus ir kitų, išgyvenusių tas tamsias ir niūrias dienas, liudininkų. Čia spausdiname plk. V. Šliogerio atsiminimus. Savo laiške redakcijai atsiminimų autorius rašo: "Aš tuomet buvau Kariuomenės Ūkio inspektorium apie 2 metus, o ne prezidento adjutantu, kaip mini K. K. Morkūnas. Kybartų įvykius labai gerai ir maždaug tiek kiek aš prisimenu, teisingai aprašė rašytojas Jurgis Gliauda savo įdomioje knygoje "Agonija".
Kad visuomenė būtų teisingai, be fantazijos painformuota, pateikiu savo atsiminimus tuo reikalu, gal kai-kurias smulkmenas pamiršau, tačiau, svarbius dalykus gerai prisimenu. Rašau kiek sutrumpintai, be daugelio asmenų pavardžių, nes galiu suklysti." (Red.)

Kariuomenės Štabo v-ko gen. Pundzevičiaus žodiniu įsakymu, duotu man jo kabinete, apie 17 val., 1940 m. birželio 15 d., aš buvau paskirtas tos delegacijos nariu. Anot jo, aš kaip buvęs prezidento A. Smetonos adjutantas, geruose santykiuose su juo, galėsiąs paveikti, kad jis grįžtų į Kauną. Delegacijos pirmininku buvo Finansų ministeris E. Galvanauskas, nariais — Kavalerijos v-kas b. gen. K. Tallat-Kelpša, Šaulių vadas plk. Pr. Saladžius ir tuomet Kar. Ūkio inspektorius plk. V. Šliogeris — aš. Nors delegacijos siuntimo iniciatyva išėjo iš Kar. Štabo, tačiau ji vyko min. pirmininko A. Merkio įsakymu ir manau, su juo pritarimu, ar nurodymu sudėties atžvilgiu. Delegacijos uždavinys — prikalbinti A. Smetoną grįžti į Kauną. Tačiau, buvo pabrėžta, kad jei jis nesutiktų grįžti geruoju, tai atvežti jį be jo sutikimo. Taip bent buvo suformuluotas įsakymas žodžiu.

Delegacijos uždavinys buvo politinis, ne karinis ir nemalonus, bei komplikuotas. Tačiau, kariai vykdo savo tiesioginių viršininkų įsakymus ir šis buvo pradėtas vykdyti.

Prieš išvykimą, delegacijos nariai, sėdėdami automobilyje, laukė apie 2-2½ val. Ožeškienės g-vėje, man rodos, prie min. Galvanausko buto, jų pirmininko išeinant važiuoti. Būk, ten ėjo ministerių pasitarimas. Kas dalyvavo pasitarime nežinau, gal buvo ir ne ministerių.

Išėjus min. E. Galvanauskui, sėdome į mašinas. Nežinau kodėl, min. E. Galvanauskas sėdo važiuoti kartu su manim. Važiavom dviem mašinom. B. gen. Tallat-Kelpša ir plk. Pr. Saladžius važiavo pirmoje, min. Galvanauskas ir aš — antroje. Išvykom kiek po 10 val. vakaro.

Kadangi keliais, beveik iki Mauručių, žygiavo karinės voros, tai važiuoti teko lėtai. Atvykta į Marijampolę apie 1:30 val. ryto (birželio 16 d.), ten visai išaušo. Sustota 9 pėst. pulko rajone. Pulkas jau buvo išvykęs, būk, Kr. Aps. ministerio gen. K. Musteikio įsakymu. Rastas paliktas karininkas su keliais kareiviais. Tikrai neatsimenu, bet, rodos, b.gen. Tallat-Kelpša, telefonavo į Kauną į Kar. Štabą pranešdamas apie 9 p.p. iššygiavimą.

Iš Kariuomenės Štabo (neatsimenu kieno, tur būt gen. Pundzevičiaus — štabo viršininko) buvo duotas griežtas įsakymas būtinai grąžinti į Marijampolę 9 pėst. pulką, pranešant jo vadui, kad nevykdytų Kr. Aps. ministerio įsakymų. Gi, Kr. Aps. ministeris gen. Musteikis buvo išvykęs su Prezidentu į Kybartus. 9 p.p. vadui įsakyti vykdyti Kar. Štabo įsakymus, duotus su min. pirmininko pritarimu.

Tą uždavinį įvykdyti, t.y., grąžinti pulką, išvyko viena mašina b. gen. Tallat-Kelpša. Jis tą uždavinį įvykdęs, dar prieš Kybartus, atsivijo mūsų mašiną. Kita mažina važiavom toliau plentu. Sustota Vilkaviškio komendantūroje, tačiau, ten nieko nesužinota. Vykom toliau.

Į Kybartų miestelį atvažiavom apie 3 val. ryto (jau birželio 16 d.). Šviesu, bet labai ūkanota. Važiuojant per miestą, tikrai neatsimenu, ar iš sutikto gatvėje šaulio, ar policininko sužinojom, kad prezidentas su šeima ir palydovais randasi gimnazijos direktoriaus bute, gimnazijos rūmuose.

Delegacija vyko tiesiai į gimnaziją, o ne į policijos nuovadą, ar kur kitur.

Taigi, turiu pažymėti čia, kad K. K. Morkūno (*Kario* Nr. 10, 1970 m.) teigimas, kad delegacija buvo atvykusi į policijos nuovadą, yra netiesa. Niekas niekur delegacijos nekratė, neinternavo, bei nerikiavo, nei ginklus-pistoletus atėmė. Policijos nuovadoje delegacija nebuvo.

Abiem mašinoms privažiavus prie gimnazijos pamatėm kelta automobilių, aplink stovėjo šoferiai, jų tarpe prezidento mašina ir jos šoferis. Aplink vaikščiojo, lyg patruliai, ar sargybiniai, keli policininkai, bei šauliai.

Delegacijai lipant iš mašinų, pamačiau, mus sutikti ateinančius, prezidentūros du man gerai pažįstamus karininkus ir bene tris saugumo valdininkus iš prezidento apsaugos. Su jais, išlipęs, pasisveikinau, — seni pažįstami. Iš karininkų ir saugumo valdininkų delegacija pirmą sykį išgirdo kad, būk, prezidentas jau "anoj pusėj", t.y., perėjo sieną į Vokietiją. O jo šeima, būk, sulaikyta ir jai, įsakymu iš Kauno, neleista išvykti. Šeima randasi direktoriaus, p. Ambrazevičiaus, bute.

Iš išorės policijos ir šaulių patrulių buvo neaišku, ar tai yra apsaugai, ar kad neišvyktų — nepabėgtų. Aplink buvę policijos tarnautojai su delegacijos nariais normaliai sveikinosi, tačiau, kiek atmenu, šauliai ne visi, kai-kurie, šnairom žiūrėjo.

Delegacijai įėjus į direktoriaus p. Ambrozaičio butą vienas iš pirmųjų, ką aš sutikau, buvo p. M. Valušienė (prezidento duktė). Dar koridoriuje pasisveikinau, ir iš jos sužinojau, kad prezidento visi šeimos nariai, t.y., p. S. Smetonienė, sūnus Julius su žmona ir kūdikiu ir plk. Valušis yra salione, o pats prezidentas, būk, jau "anoj pusėj" — perėjo sieną į Vokietiją. Čia, dar esant koridoriuje, ar prieškambaryje, atsirado apskrities viršininkas ir nepažįstamas vyr. policijos ar pasienio policijos tarnautojas (tur būt, baro viršininkas), kurie pranešė delegacijai, kad gauta telefonograma iš Kauno (iš ko, man nebuvo aišku) ir įsakyta nieko, nei vyriausybės narių, nei šeimų į Vokietiją nepraleisti ir todėl buvo sulaikyta prezidento šeima. Gal, iš pradžių, kuris iš policijos tarnautojų ir pagalvojo, kad ši "delegacija" atvyko pabėgimo tikslu, bet čia pat išsiaiškinom delegacijos tikslą.

Delegacija įėjo į direktoriaus salioną; nežinau kodėl, bet mane stumtelėjo ministeris Galvanauskas — įeik pirmas! — o jis iš paskos. Įėjęs į salioną, pamačiau visą šeimą susėdus foteliuose. Krito į akis, kad plk. Valušis sėdi su aprištu kaklu ir atsilošęs galva atgal. Mat, prieš pora dienų turėjo gerklės operaciją. Ant stalo, bei, rodos, fortepiono stovi bonka "Cinzano", matėsi stikliukai, bei kavos puodukai ir kas tai užkąsti, saldaus.

P. S. Smetonienė, dar nespėjus mums pasisveikinti, o tik linktelėjus galva, pakilo nuo sofos ir kreipėsi iš pradžių į mane, o pamačiusi ministerį Galvanauską — į jį, su užklausimu: "Kodėl prezidento šeima užlaikyta ir neleidžiama išvykti. Mūsų dokumentai tvarkoje, be to, prezidentas jau perėjo sieną ir nėra jokios teisės užlaikyti šeimą. Kodėl šeima užlaikoma lyg įkaitai?" Min. Galvanauskas pradėjo aiškinti p. S. Smetonienei. Aš, tuo tarpu, išėjęs iš saliono, p. M. Valušienei pakvietus nuošalin, tiesą sakant, į p. Ambrozaičių virtuvę, išaiškinau jai delegacijos uždavinį ir papasakojau visą reikalą, bei kokios perspektyvos.

Po min. Galvanausko išaiškinimo p. Smetonienei ir policijos pareigūnų patvirtinimo, kad prezidentas perėjo sieną į Vokietiją tikrai, min. Galvanausko pavedimu, aš, direktoriaus Ambrozaičio bute, atskirame kambaryje esančiu telefonu iššaukiau Kauną ir ministerį p-ką A. Merkį, kuriam keliais žodžiais papasakojau padėtį. Paskui, min. Galvanauskas ilgiau aiškinosi — kalbėjo telefonu su A. Merkiu. Kiek supratau, jo nuomone, kad perėjus prezidentui sieną, nėra reikalo užlaikyti šeimą lyg įkaitus, bet A. Merkys nesutiko šeimos išleisti.

Po to, įvyko keletas telefonu pasikalbėjimų su A. Merkiu; kalbėjo bent tris kartus, ir p. S. Smetonienė, ir p. Valušienė, ir vėl min. Galvanauskas. Tačiau, A. Merkys šeimą išleisti nesutiko. Iš visų aiškinimo kalbų vietoje ir telefonu paaiškėjo, kad, būk, vyriausybės (neaišku, kokios sudėties) nuomone, valstybės labui yra tikslu, kad prezidentas ir šeima grįžtų į Kauną.

Galų gale, po valandos aiškinimosi, A. Merkys įsakė delegacijai vykti į Eitkūnus ir prikalbėti A Smetoną grįžti ir vykti į Kauną. Leidimas iš vokiečių policijos buvo išrūpintas per keletą minučių per mūsų pasienio policiją.

Visa delegacija, abiem mašinom, nuvyko prie pasienio barjero. Čia, berods, b. gen. Tallat-Kelpša buvo porai minučių įėjęs į pasienio policijos būstą. Visi išlipom iš mašinų. Plk. Saladžius ir aš likom prie mašinų ir stovinėdami apie 50 metrų prieš barjerą šnekėjom, bei laukėm. Min. Galvanauskas ir b. gen. Tallat-Kelpša pėsčiomis perėjo į Vokietiją — Eitkūnus, į viešbutį, kur buvo prezidentas A. Smetona ir jo adjutantas plk. ltn. Žukaitis. Už, maždaug, valandos jie grįžo ir mums pasakė, kad prezidentas nesutinka grįžti, nes, jo nuomone, būdamas užsienyje jis Lietuvai daugiau gero padarysiąs, kaip grįžęs į Lietuvą dabartinėm aplinkybėm. Sėdom į mašinas ir grįžom į direktoriaus Ambrozaičio butą, ne į kokią nors policijos įstaigą-nuovadą.

Vėl telefonu iš direktoriaus buto susirišta su Kaunu — ministeriu p-ku A. Merkiu. Min. Galvanauskas plačiau (mums girdint) pranešė pasikalbėjimo eigą su A. Smetona ir kodėl jis nesutinka grįžti ir prašo išleisti šeimą. Min. p-kas A. Merkys labai pyko kodėl A. Smetona nesutinka grįžti. Dar su min. p-ku A. Merkiu kalbėjo telefonu p. S. Smetonienė ir p. M. Valušienė prašydamos, gražiuoju, išleisti išvykti. Min. p-kas A. Merkys buvo kietas, tiems prašymams nenusileido. Galų gale, po tų visokių pasikalbėjimų min. p-kas A. Merkys įsakė delegacijai dar kartą vykti į Eitkūnus pas A. Smetoną ir dar kalbinti grįžti.

Vėl važiavom prie pasienio barjero. Ir vėl min. Galvanauskas ir b. gen. Tallat-Kelpša ėjo pėsčioms į Eitkūnus, į viešbutį. Grįžę, vėl pranešė, kad A. Smetona nesutinka grįžti, tais pačiais argumentais remdamasis. Vėl min. Galvanauskas telefonu informavo min. p-ką A. Merkį. Nors min. p-kas A. Merkys, iš kart dar spyrėsi, bet, po neperilgų kalbų, sutiko A. Smetonos šeimai leisti vykti į Vokietiją.

Prezidento A. Smetonos visa šeima, su jų daiktais, mašinomis buvo nuvežti iki pasienio barjero. Tai buvo apie 6-7 val. ryto, birželio 16 d. Čia šeima išlipo ir pėsčia perėjo sieną be kliūčių. Jų daiktai, būk, buvo permesti per pasienio barjerą.

Tos paskutinės scenos savo akimis aš nemačiau, nesinorėjo matyti; čia pat papasakojo tie, kurie ėjo jos pasižiūrėti.

Delegacija, dar prisidėjus Teisingumo ministeriui Tamošaičiui, su šeima, grįžo į Kauną, apie 12 valandą.

(KARYS)

LEIDYBOS ARUODUOS

Į LAISVĘ

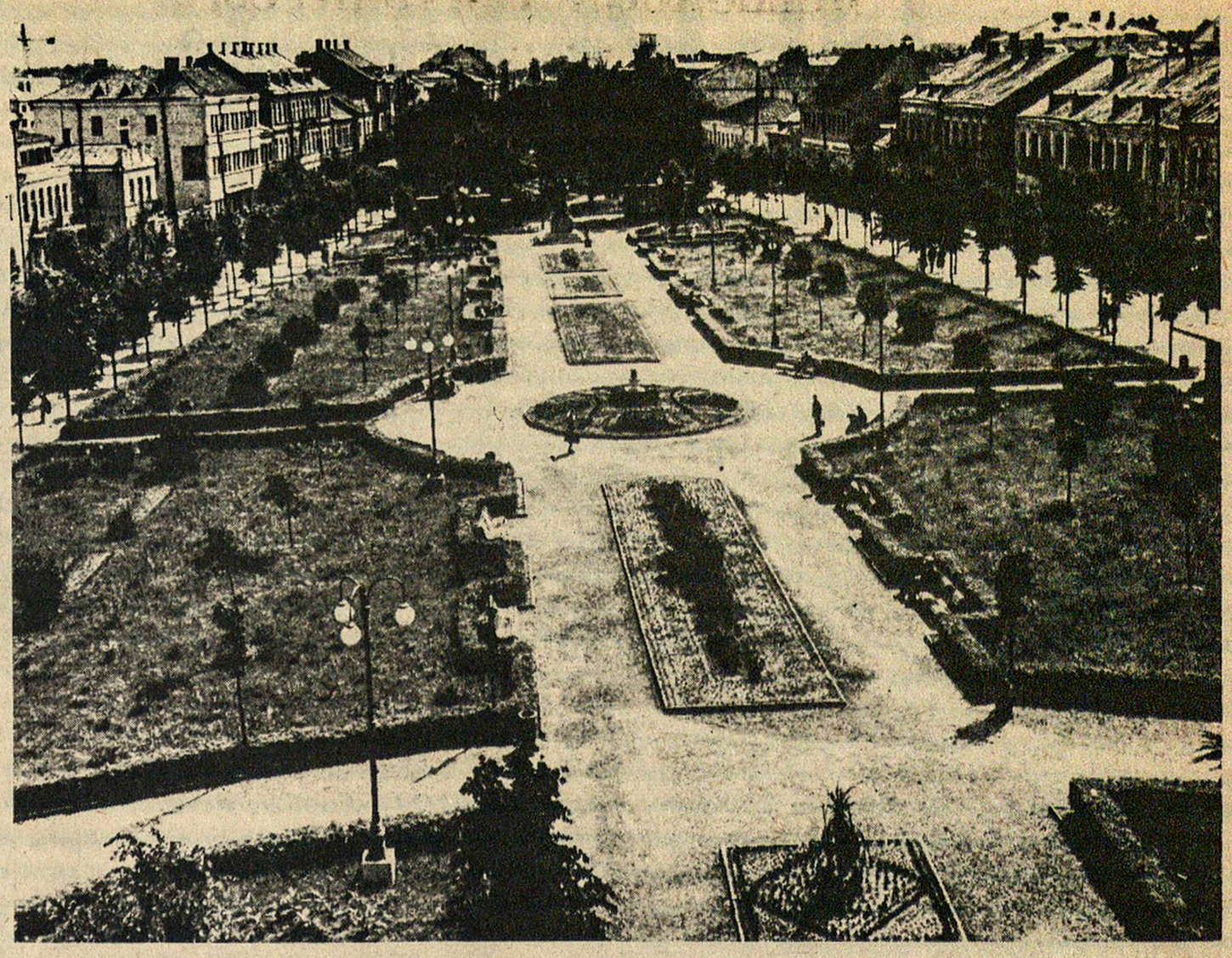

CENTRINĖ PANEVĖŽIO AIKŠTĖ

NAUJA Į LAISVĘ

Ką tik gautas naujas politikos žurnalo Į Laisvę numeris, datuotas 1971 m. gegužės mėn.

Svariausiu ir įdomiausiu skaitiniu tektų laikyti gilaus mūsų filosofo prof. Antano Maceinos studijinį straipsnį, pavadintą "Nuo ko mes bėgome?"

Straipsnio turinyje profesorius gvildena labai įdomų komunizmo ir rusiškumo santykių klausimą, nes ir mūsuose, girdi, bepradedančios pasireikšti dvejopos nuomonės tuo klausimu. Vieniems, esą, patys rusai — jų tauta — yra geri žmonės, tik už visas nedorybes, esą, kalti bolševikai, o kitiems — jeigu, girdi, Lietuvoj nebūtų rusų, jie, esą, grįžtų Lietuvon, nors ji būtų ir sukomunistinta...

Straipsnyje prof. A. Maceina duoda daug pavyzdžių — citatų iš įvairių autorių knygų, o iš to viso daro išvadą, jog Lietuva turinti būti ne tik nerusiška, bet ir nekomunistinė.

Straipsnyje, pvz., cituojamas rusų sociologas B. Vyšeslavcevas, kuris pabrėžęs, jog: "rusiškajam žmogui nėra nieko priklesnio, kaip visoks juridizmas, dekretizmas, komisariatai, biurokratija, vadinasi, visa, kas kaip tik sudaro socializmo esmę. Nėra nieko svetimo ir netinkamesnio, kaip rusiškosios gamtos fone, fone jos miškų, laukų ir kaimų regėti visus tuos raudonus skarmalus, žvaigždes ir tranparentus".

Socializmui, girdi, reikią Londono akmens grindinio ar Paryžiaus priemiesčių; o rusiškajam juodžemyje jis neįsišaknyjąs, jis čia supūstąs kaip maita ar sudegąs kaip mėšlas. Galįs šis mėšlas pridengti net ir visą rusiškąją žemę, bet juo nusikratyti nereikią žemės drebėjimo. Pati rusiškoji žemė visa susiurbianti ir perdirbanti savo naudai. Marksizmas esąs nereikalingas ūkininkam, ir ūkininkai nereikalingi marksizmui. O rusiškoji poezija, rusiškoji muzika, rusiškoji kalba besikratanti marksizmu.

Šie žodžiai, esą, buvę parašyti daugiau negu prieš ketvertą dešimtmečių. Toliau prof. A. Maceina jungia savo minčių komentarą. Esą, "šiandien ji žadina mumyse savotiško liūdesio, nes rusiškoji žemė komunizmo neperdirbo savo naudai; rusiškame juodžemyje jis nesupuvo ir nesudegė; priešingai, jis virto veiksniu, kuris formuoja rusiškąją kultūrą tiek jos poezijoje, tiek muzikoje, tiek kalboje".

Komunizmas jau tapęs sudedamąja rusiškosios dvasios dalimi. Tai pripažįstą net kai kurie rusų emigrantai, pvz., N. Aleksejevas, sakydamas: "Marksizmas yra dabar pasidaręs vienas rusiškosios kultūros laipsnis, laipsnis pasisavinant europietiškąją apšvietą".

Dar citatos iš kitos knygos. 1860 metais Paryžiuje išėjusi kunigaikščio Petro Dolgorukovo knyga "La verite sur la Russie", kurioje tos knygos autorius skirtumus tarp caristinio režimo ir rusų tautos pabrėžęs visu svoriu ir tai kaip tik šiandienine rusų emigrantų prasme. Rusų tauta, pasak Dolgorukovo, esanti turtinga didžiomis proto bei širdies savybėmis; ji turinti aiškią, gyvą, švelnią sielą, tai esanti gera, pareiginga, gailestinga, garbinga tauta, užjaučianti nelaimingiosius, gerbianti senuosius ir nusilenkianti vyresniesiems. Bet, štai, ši "inteligentija, giliaregė ir gera" tauta yra valdoma tam tikros gaujos (camatilla), kuri Rusiją lygiai taip išnaudojanti, kaip mongolų bandos 13 šimtmetyje...

Po šių citatų prof. A. Maceina šitaip samprotauja: "... jeigu tiesa, kad tiek senasis caristinis, tiek dabartinis komunistinis režimas yra banditų gauja, tai lygiai taip pat tiesa, kad ši gauja kiekvienu atveju yra kilusi iš rusų tautos".

Toliau dar cituojamos išvados, paimtos iš vokiečio, penketą metų praleidusio Sovietijos belaisvių stovykloje, Dietrich Friede knygos "Das russische perpetuum mobile". Tarp kitų teigimų, jis štai ką pabrėžia: "Nėra nė vienos srities, kurioje komunistai nebūtų caro paveldėtojai ir netęstų tradicinės rusiškosios politikos".

Anot minėtos knygos autoriaus, "pasikeitė tik spalvos; "balta pavirto raudona", tačiau Rusijos žaismas liko tas pat".

Prof. A. Maciena, priminęs kai kurių mūsų klaidingą galvoseną, jog kai kam esą visai vistiek, ar lietuvis taps komunistas, svarbu tik, kad jis liktų lietuvis, nurodo, jog esame netekę pusiausvyros anų dviejų gresiančių pavojų atžvilgiu: rusiškumo ir komunizmo — ir tai komunizmo naudai. Lietuva esanti patekusi Rusijos galion ir ji esanti patekusi komunistinės ideologijos įtakon, o ji — mūsų Lietuva — privalanti būti ne tik nerusiška, bet ir nekomunistinė. Tai gairė, kurios reikėtų mums laikytis, nes tik ji vienintelė laiduojanti mums pilnutinį mūsų tremties žygių įprasminimą.

Šiame Į Laisvę numeryje esama ir daugiau stiprios ir geros skaitymo medžiagos.

Pranys Alšėnas

ŠVIETIMO GAIRĖS. Lietuviškojo ugdymo žurnalas. Nr. 4, 1971 m. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Redakcija: vyr. red. Petras Maldaikis, pav. A. Rinkūnas, V. Čižiūnas, G. Ivaškienė, S. Petersonienė, J. Tamulis.

Po ilgesnio įžanginio straipsnio "Kas išmokys lietuviškai skaityti?" šiame žurnalo numeryje spausdinamas kun. V. Bagdanavičiaus rašinys apie etinius lituanistinio auklėjimo pagrindus, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkas J. Kavaliūnas apžvelgia, kas padaryta lituanistiniame švietime pastaraisiais metais. Sužinome, kad ŠT spausdina arba ruošia spaudai net 23 vadovėlius.

E. Songienė pristato šių dienų lietuviškos mokyklos mokinį. A. Rinkūnas aprašo parodomąją pamoką beskyrinėje mokykloje, kurią jis pravedė Montrealy. Apie naujus metodus rašo V. Augulytė. J. Skuodas pristato kolektyvinį mokymą. V. Milavickienė aiškina, kaip skaityti mokoma, naudojantis "Gintarėliais".

V. Vaitkevičienė pažvelgia į kai kurias lituanistinių mokyklų problemas. P. Joga rašo apie lietuviškos mokyklos ir jaunimo organizacijų santykius. Prisiminimus apie bandomąją mokyklą spausdina I. Malėnas. Jaunimo sceninį vienetą nagrinėja Liudas Sagys. Spausdinama taip pat ir smulkesnių rašinių, kronikos bei mokytojų sąjungos įstatai.

96 psl. žurnalas, be abejo, skirtas mokytojams, o kiek jis jų poreikiams atsiliepia, tur būt, turėtų spręsti patys lituanistinių mokyklų mokytojai.

LAIPSNIS

Už disertaciją apie dainų šventes Lietuvoje pedagogikos mokslų kandidato laipsnį V. Jakelaičiui suteikė Leningrado Kultūros institutas. Oficialūs oponentai buvo prof. J. Gaudrimas ir doc. D. Genkinas.

V. Jakelaitis yra kultūros ministro pavaduotojas.

HEROJUS

DR. ILONA GRAŽYTĖ / SVARSTYMAI APIE LIETUVIŲ PROZOS VEIKĖJUS (2)

Daug iš jų būna suviliojami žėrinčių miesto žaislų, bet visados grįžta atgal ir supranta, kad laimė yra paprastuose dalykuose.

Egziliniame romane šie personažai ypatingai idealizuojami, kartais iki pusiau legendarinio laipsnio, nors jie ir gyvena konkrečioje tikrovėje. Pauliaus Jurkaus, Nelės Mazalaitės, Alės Rūtos kaimiečiai gyvena tikrovėje, kurią sukūrė egzilų nostalgija. Jie dažnai jau nebe personažai, bet kaimo ornamentacijos dalis.

Keičiasi aplinkybės, pasikeičia kaimo vaizdai, bet herojus lieka iš esmės toks pat — jis sveikas ta prasme, kad jame nėra vidinio skilimo. Yra jų tarpe išdidžių ir kartais žiaurių, kaip juos pristato Vinco Ramono "Kryžiai", yra naivių ir geraširdžių, kokius juos myli Pulgis Andriušis, yra jų herojiškų ir patetiškų, bet visi jie, susilieję su gamta, kažkur yra panašūs tuo, kad jie nekomplikuoti savo vidujiniame gyvenime.

Jų norai ir juos supantys pavojai turi jų pačių indentifikuojamus bruožus. Kitais žodžiais tariant, jiems nėra problemos, kaip su savimi gyventi, o kaip tik ši problema iškelia dažniausiai vidujinio gyvenimo dimensijas.

Romantikos periodas paskutiniojo šimtmečio antrojoje pusėje mums yra palikęs sąvoką žmogaus, gyvenančio arti žemės, nesugadintoj aplinkoj. Visi mūsų nuostabaus paprastumo žemdirbiai, visos senelės, išmintingesnės už poniškus miestiečius, visos merginos ir vaikinai, savjojantys seklyčiose ir melsvuose pašiliuose, yra folkloras, romantinio, nesugadinto, primityvaus, jausmu besivadovaujančio žmogaus idealizavimo ir nostalgijos mišinys.

Tikintys, kad gera širdis dažniausiai nugali visas kliūtis, tikintys, kad geriau pasitikėti žmogumi, kuris vadovaujasi jausmu daugiau negu protu, šie mūsų prozos herojai daugiausiai stovi buities problemų kryžkelėse, nekeldami klausimų apie visatą, žmogaus likimą ar mirtį. Jei mūsų rašytojai prie jų kartais grįžta tiek egzilų, tiek pavergtos Lietuvos prozoje, tai greičiausiai todėl, kad jie reprezentuoja prototipą herojaus, kurs bent žino, kas jis yra, tuo tarpu kai mums tai darosi vis didesnė dilema.

LIKIMO AUKOS

Dvidešimtasis amžius, kaip dažnai aiškinama, yra antiherojaus amžius. Gyvenant pasaulyje, kuris keičiasi greitesniu tempu, negu žmogaus galvosenos ir socialinio veikimo evoliucijos eiga, modernaus romano personažai gyvena tartum jiems visą laiką drebėtų po kojomis žemė.

Šiaurės Amerikos romane dažniausiai sutinkamas herojus yra "underdog". Kadaise Steinbecko romanuose jis buvo vargdienis, nuskriaustas ir kovojo už savo vietą visuomenėje. Updike romanuose jis turi brangią vietą taisyklingai apkarpytuose priemiesčiuose ir karjerą, kuri jam duoda gerą duoną ir dar geresnius žaidimus, bet jis visvien niekados nėra tikras nei savimi, nei kitais.

Lietuvių prozoje, kalbėdami apie herojų, kaip apie likimo auką, turime galvoje visą galeriją žmonių, karo išblaškytų, lagerio demoralizuotų ir šiaurinės Amerikos išgąsdintų. Tipingi pavyzdžiai galėtų būti Mariaus Katiliškio "Išėjusiems negrįžti" ir Aloyzo Barono "Tiltai ir bedugnės" veikėjai.

Ypač bėgimo periodas yra davęs mums visą eilę personažų, primenančių šapelius, nešamus didelės, drumzlinos srovės. Tiek Katiliškio, tiek Barono herojaus pagrindinė problema yra išlikti gyviems. Jie neturi vienos vientisos tikrovės, kurią turi aukščiau minėti gamtos vaikai. Jų tikrovė suskaldyta į fragmentus su laime ir atsitiktinumu, kaip pagrindiniais kiekvieno fragmento rėmais. Prieš audrą jie yra bejėgiai, bandantys tik pasiekti gyvi sekantį kelio posūkį.

Retai jie pasiekia tikrai tragišką dimensiją, nes skaitytojas mato tragediją ne tame, kas jie yra, bet tame, kas jiems atsitinka. Charakteriai, kuriuos ištinka visokios nelaimės ir pavojai, bet kurie žino, kad jie yra nekalti. Tai medžiaga patosui.

Jei mūsų rašytojai kreiptų didesnį dėmesį charakterio evoliucijai, o ne išorinės tikrovės vaizdavimui, iš tų apkasų, spygliuotų vielų, iš suplyšusių lagaminų epochos galėtų iškilti tragiškas herojus, kaip jį matome Remarque ar Hemingway puslapiuose.

Karo tragiškumas yra didele dalimi tai, į ką jis paverčia žmones — vienus į žvėris, kitus į objektus, tretiems leisdamas surasti savyje žmogišką dimensiją, kurios jie patys nežinojo turį. Tuo tarpu mūsų prozos likimo aukos turi du ar tris pagrindinius bruožus — spontanišką draugiškumą žmonių mirties pavojuje, kovą už sausesnę vietą griovyje ir vieną mintį — kaip nedaug reikia, kad būtų gyvenime tvarka ir kaip daug brutalios netvarkos pasaulyje.

Kada šio tipo herojus perkeliamas į naujus kontinentus, ir jam reikia surasti sau vietą tarp praeityje asimiliuotų formų ir naujo krašto reikalavimų, jie pasikeičia tuo, kad baimė vietą užleidžia frustracijai. Jie neranda sau tikros vietos, nežiūrint kur keliautų.

Ar tai būtų Barėno Griaudžiuvės istorijos Anglijoje, ar Barono senbernių ir gyvanašlių zirzėjimas Marketparke, ar Alės Rūtos Danulės pergyvenimai Kalifornijos motelyje, ar lietuvių — australų skendimas materijoje — visi jie yra "failures" dabartyje, o dažnai ir praeityje, į kurią jie dažnai rašytojo nukeliami.

Barėnas žiūri į juos su gailesčiu, Baronas moralizuoja, Alė Rūta sentimentalizuoja, bet jų vidinės krizės neturi nei didelio pykčio, nei desperacijos, nei gaivalingumo. Problemų jie turi visokių — generacijų skirtumai, mylimo žmogaus praradimas ar išdavimas, moralinis bankrotas, ligos ir mirtis, bet pyktį ir maištą atstoja irzlumas, o desperaciją — savęs gailestis. Beveik visi sutiktų su Hemingway vieną kartą duota gyvenimo definicija: "One damn thing after another".

Kartais rašytojai įdeda į jų lūpas "filosofavimus", bet jie neišplaukia iš charakterio krizės, bet iš rašytojo noro priminti skaitytojui, kad jo herojus visvien žino, kad gyvena aiškiai nustatytos moralinės tvarkos rėmuose.

Dabartinės Lietuvos prozoje šio tipo herojus darosi vis dažnesnis ir populiaresnis. Lankausko novelėse herojai gyvena visiškai "defeated" aplinkoje. Kaip drumzlinas vanduo laša valandos, ir tikrasis knygos herojus yra rutina. Gyvendami reglamentuotoj visuomenėj ir klaidžiodami Kafkai būdingais biurokratijos labirintais, šie herojai nebando rutinos nugalėti, bet ją panešti. Šiuo atžvilgiu jie gimininga "dangoraižių" herojams, kurie irgi praleidžia visą laiką gindamiesi gyvenimo. Retai jie klausia, kam ir kodėl, ir klausia visai nebandydami duoti atsakymą.

noktiurnai

I

Vėjas, vėjas, vėjas!
Virš galvos
juoda ir ūžianti jūra
iš lapų ir šakų.
Vėjas laukinis žvėris
kvėpuoja į veidą
ir šniokščia piktai už pečių.
Bėgu uždusus galulaukėm ir šlaitais
nuo prisiminimo ligi prisiminimo,
nuo praradimo ligi praradimo,
nuo iliuzijos prie iliuzijos.
Girgždantys — šešėlių — tiltai
ir liūliuojantys — voratinklių — lieptai —
visi išlaiko mane,
Lyg būčiau kam nors
labai reikalinga.

II

Didžiulis paukštis — laikai snape
mano vidudienio nuotrupą
kaip mėnulio ploną skiltelę.
Poaudriniai vandenys —
tūkstantis juodų veidrodžių —
atkartoja tavo likimą.
Iš tylos tu gimei,
todėl suprantu tavo kalbą.
Tavo tamsios pamestos plunksnos
rytoj šešėliais plauks
nusaulintų upių srovėj.
Ir niekas jų neatpažins.

Aš taip pat pilna tylos,
kuri sudūžta į žodžius.

Didžiulis paukštis —
laikai snape
mėnulio ploną skiltelę
ar būsimo ryto pradžią.

III

Per atlydžio vandenį
putojančiom samanom,
pabudusiom žolėm,
stirnų takais...
Naktis — rūkas ir debesis.
Naktis — kvėpavimas ir gimimas.
Po šiurkščia supleišėjusia žieve
medžiai slepia savo širdį.
Tai ten —
žaliais trūkčiojančiais nervais
teka pavasario srovė.
Ieškai atramos
patvinusių upių vandeny —
šaknyse —
akmenyse —
įrašyto savo būties vardo.

Naktis — pilna kvėpavimo kaip
debesio.
Ir stirnos laižo tavo pėdas
atpažindamos.

JANINA DEGUTYTĖ

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

LIETUVIAI CARO ARMIJOJE

Mūsų kaimynės Titienės sūnus Tomas mokėsi Lenkijoj agronomu, greit sulenkėjo ir, atvykęs atostogų, draugavo tik su dvarininkais, bet jo brolis Jonas, kurį laiką mokinęsis Liepojuj, daug gyvumo kaimui įnešė. Jis eidavo gatve skrybėlę perkreipęs ir su armonika ant peties. Žmonės, pamatę jį sakydavo:"Tito Jons iš Libavo parvažiavo prr." Jis pykdavo. Kilus karui, 1914 m. jis išsisuko iš naujokų kaip vienas prie ūkio, tai dažnai atnešdavo ekstra telegramas ir žurnalą "Ogoniok", kuriame buvo dedamos visų užmuštų karininkų fotografijos, pavardės ir žodis "ubit".

Pilni puslapiai tų fotografijų jaunų rusų ir vis "ubit", "ubit". Telegramos skelbė:"Mūšiai eina prie Liežo", "Mūsų armija apsupo Peremišlį" ir pan.

Našlė Titienė buvo didelė rėksnė, jos šūkavimą visas kaimas girdėdavo, mat, ji turėjo didelį sodą – skanių obuolių ir kriaušių, tai "lankytojų" netrūkdavo nei dieną, nei naktį.

Lietuvai kuriantis ji mėgdavo pafilosofuoti: "Kas gi dabar ta Lietuva – priveisė tik dykaduonių, atvažiuos iš Kauno koks ponelis, jam jau kaimas negerai, žiūri į Levenį – Lėvuo negerai, žiūri į dangų – dangus negerai"...

Sekantis mūsų kaimo "mokytinis" buvo Antanas Michelevičius (vadinome Ance), vėliau pulkininkas. Jis 1910 m. mokėsi Panevėžio miesto mokykloj, o atostogų metu daug gyvumo suteikė kaimo jaunimui. Jis visur vadovavo, ypač kai reikėjo "nugulėti" kitų kaimų jaunimą, atėjusį į vakaruškas. Levens upė buvo jo veikimo bazė. Jam vadovaujant, išplaukdavom eldijomis "atakuoti" kitus prie Levens esančius kaimus. Jo keturi broliai irgi pasižymėjo karingumu – trys iš jų tapo kariškiais.

1912 m. jis išvažiavo mokytis į Odesos jūrų mokyklą ir parvažiuodavo atostogų mičmano uniformoje. Grįžęs iš Rusijos, gyveno kaime, o 1919 m. suorganizavo Pušaloto partizanų būrį, kuris prisijungė prie Joniškėlio batalijono. Jis vadovavo kautynėms prieš bolševikus prie Bernatonių kaimo, vėliau buvo Rokiškio komendantu. Mirė Lenkijoj 1962 m. Jauniausias brolis Bronius, gimnazijoj buvęs aktyvus jūrų skautas, vėliau gusarų kapitonas, Wehrmachto kapitonas, o dabar JAV armijoj Japonijoj.

PETRAS LELIS

Nepriklausomybės pradžioje jau iš kaimo atsirado daugiau kandidatų į mokslą, ir man teko juos visus paruošti į gimnaziją. Vien iš mūsų kiemo buvo keturi gimnazistai, iš kurių keturi baigė universitetus. Petroliūnai, kurie caro laikais namuose kalbėjo lenkiškai, pasidarė geriausi lietuviai patriotai: Jonas – nepamainoma "valdžia" (seniūnas), Pranas – karininkas.

1937 m. kaimas buvo išdalintas į vienkiemius, paliekant žemės mokyklai, geležinkeliui, keliams. Gritelninkų sklypai irgi buvo padidinti. Tais pat metais pastatyta 2-jų komplektų mokykla ir geležinkelio stotis, pravedus siaurąjį geležinkelį Panevėžys-Joniškėlis. Kiek vėliau pastatytas tiltas per Lėvenį, susisiekimui su Paistrio bažnytkaimiu.

Dėl tilto statymo apskrities valdybos "bosas" P. Butkus truputį paniurzgėjo: "Matai, kai savo tėviškė, tai ir tilto toje vietoje prireikė, kodėl ne ties Gailiūnais"? Tarp Piniavos ir Pušaloto 20 km tarpe nebuvo tilto, o naujas kelias Smilgiai-Dragoniai-Paistris kertą Lėvenį ties Skaisgiriais, be to, mokykla ir geležinkelio stotis buvo svarbūs motyvai, kurių Gailiūnai neturi. Statybos ir sauskelių inspektoriui inž. Novickiui patvirtinus projektą, tada ir Butkus sutiko.

Tuo pat metu Kelių valdybos inž. Jasinskis statė puikų gelžbetoninį tiltą per Lėvenį ties Piniava. Labai gailėjaus sužinojęs, kad jis su visa šeima žuvo Dresdene per bombardavimą 1945 m.

RUSŲ JAPONŲ KARAS IR REVOLIUCIJA

Esu gimęs 1904 m. vasario mėn. dieną, kurią japonų karo laivynas bombardavo rusų laivyną Port Arture ir pradėjo karą, atnešusį daug permainų ir Lietuvoje.

Karą išprovokavo patys rusai imperialistiniais tikslais – jie lipo japonams ant kulnų Mandžūrijoj ir Korėjoj. Trintis su japonais prasidėjo nuo to laiko, kai caro ministras Witte davė milijoną rublių kyšį Kinijos imperatoriaus patarėjui Ly Chang Changui, gavo iš jo koncesiją pravesti rusų geležinkelį per Mandžūrijos teritoriją ir "išnuomuoti" Liautungo pusiasalį su Port Arturo uostu.

Rusai manė, kad jie nugalės japonus kepurėmis (šapkami zakidajem), bet išėjo priešingai – visur rusai katastrofiškai pralaimėjo. Tik Amerikos prezidento T. Ruzvelto tarpininkavimas ir delegacijos pirmininko Wittės sumanumas išgelbėjo carizmą nuo griuvimo.

1905 m. kilusi revoliucija atnešė daugiau laisvės rusų pavergtoms tautoms. Tais metais Vilniuje sušauktas Didysis lietuvių seimas nustatė gaires tolimesnei lietuvių tautos kovai dėl savo krašto laisvės ir nepriklausomybės. Karas pagreitino ir lietuvių spaudos atgavimą.

Nors aš tą karą ir revoliuciją "pergyvenau" lopšyje gulėdamas, bet iš vėlesnių tėvo pasakojimų atsimenu vieną kitą įvykį, kas dėjosi tuo laiku mūsų parapijoj. Pagal tėvo pasakojimą, Pušalote svarbiausi revoliucinieriai, kurie agitavo žmones prieš rusų valdžią, buvo socialdemokratai A. Moravskis nuo Smilgių ir V. Požėla nuo Linkuvos.

Susirinkusios žmonių minios užėmė valsčiaus namą ir išvaikė Pušaloto rusus valdininkus ir uriadnikus, išdaužė monopolio krautuvę. Iš Panevėžio atvažiavo "zemskis" su gubernatorium Veriovkinu, lydimi dragūnų būrio. Jie kalbėjo žmonėms ir bandė geruoju paveikti, kad išsiskirstytų, bet kai niekas nesiskirstė, raiteliai stūmė minią atgal, kol išsiskirstė. Po to valsčiuje buvo tardomi suimtieji ir seniūnai, bet jie revoliucinierių neišdavę. Pats Veriovkinas klausinėjęs žmonęs ir tikinęs, kad viskas bus pataisyta. Buvo paskirtas naujas staršina (viršaitis) ir pakeisti starostos ir uriadnikai.

Kauno gubernatorius Veriovkinas nebuvo žiaurus caro satrapas, bet kultūringas žmogus: kur galėjo, lietuviams padėjo. Visus nepriklausomybės metus gyveno savo dvare prie Utenos. Jo dvi dukros buvo Lietuvos operos solistės. Vilniaus generalgubernatorius Sviatopolk-Mirski irgi buvo palankus lietuviams, 1904 m. tapęs vidaus reikalų ministru, padėjo atgauti lietuvišką spaudą.

Suvalkijoj revoliucijos karštis buvo didesnis, ten veikė labai aktyvūs revoliucinieriai V. Kapsukas (tada buvo soc. dem.) ir P. Grigaitis. Jie buvo sugauti ir sėdėjo Suvalkų kalėjime. Dragūnams suimant Grigaitį, pas jį rastas ginklas kišenėje.

PRISIMIMŲ TĘSA – KITAME NUMERYJE

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS 02127

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- *TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.*
- *ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ*

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. -- ILLE BIZARD, P.Q.
601 St. Jean Road. 459 Cheerier Street.
Tel. 695-3883 Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

***

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

DATOS • VARDAI • ĮVYKIAI

KRAŠTO TARYBOS SESIJA

KLB VIII Krašto tarybos pirmoji sesija yra šaukiama Toronte spalio 23-24 d. Posėdžių vieta, laikas, dienotvarkė, bei kita suvažiavimo informacija bus prisiųsta vėliau, tačiau šiuo pranešimu jau norima priminti visiems Krašto tarybos nariams, kad šią datą iš anksto rezervuotų suvažiavimui.

Vasaros metas ir atostogos gal kiek atitolina mus nuo platesnio veikimo bei lietuviško gyvenimo, tačiau šis metų laikotarpis suteikia dėkingą progą, poilsio valandomis pagalvoti bei sudaryti 1971/72 metų veiklos planą. Visus Krašto tarybos narius prašome savas sugestijas ateities veiklai bei pasiūlymus sesijos dienotvarkei prisiųsti Krašto valdybai iki rugsėjo 1 d.

Su šia sesija baigiasi Krašto valdybos kadencija ir todėl jau dabar laikas pagalvoti apie kandidatus į naują Krašto valdybą, gal net bandant sudaryti norinčių kandidatuoti į Krašto valdybą kandidatų sąrašus apylinkėse. Iki šiol Krašto valdybos būstinėm buvo Torontas ir Montrealis, tačiau malonu būtų matyti ir kitas kolonijas tampant Kanados lietuviško gyvenimo centrais.

MIRĖ M. ŠAULIENĖ

Birželio 13 d. Lugano, Šveicarijos itališkame Tesino kantone, mirė Mafalda Šaulienė, Lietuvos nepriklausomybės akto signataro, varpininko ir diplomato dr. Jurgio Šaulio našlė.

Velionė, susilaukusi 83 metų amžiaus, 1933 metais ištekėjo už dr. J. Šaulio, kuris tuo metu atstovavo Lietuvą Berlyne.

Mafalda Šaulienė buvo gimusi Neapolyje ir Salvatini pavarde buvo išgarsėjusi Vokietijoje, kaip pirmaeilė operos dainininkė. Ji ilgus metus dainavo Berlyno operose. Taip pat Berlyno visuomenėje Mafalda Salvatini buvo žinoma asmenybė ir kviečiama į diplomatinius priėmimus. Per vieną tokį priėmimą tuometinis Lietuvos karo atstovas Berlyne gen. št. plk. Kazys Škirpa dr. Šaulį supažindino su Salvatini. Ištekėjusi už Lietuvos pasiuntinio, ji iš scenos pasitraukė.

M. Šaulienė turėjo nuosavybę Lugane. Lietuvą okupavus raudonąjai armijai, Šauliai apsigyveno toje nuosavybėje. Šauliui 1948 m. mirus, jis buvo palaidotas netoli Lugano, San Giorgio parapijos kapinėse. Šios parapijos bažnyčia paskelbta paminklinės vertės pastatu. Dr. Jurgio Šaulio palaikai cinkiniame karste įmūryti kapinių uoloje, o užrašai lietuvių ir italų kalbomis žymi, kad čia palaidotas Lietuvos ministras, pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Birželio 15 d. šalia Lietuvos nepriklausomybės akto signataro amžiną atilsį rado ir jo našlė, dainininkė Mafalda Salvatini. ag

VAJUS KULTŪROS REIKALAMS

KLB Kr. valdybos Kultūros komisija, kuriai pirmininkauja dr. Marija Ramūnienė, organizuoja vajų, kurio metu tautiečiai galės laimėti dailininkų Astrausko, Bričkaus, Bukausko, Dagio, Juknevičiaus, Pazukaitės, Račkaus, Remeikos, Tamošaičio, Tamošaitienės, Valiaus ir Žmuidzinienės kūrinius.

Dalyvaudami vajuje tautiečiai ne tik turės progos laimėti mūsų dailininkų darbus, bet tuo pačiu konkrečiai parems ir Kultūros komisiją, kuriai lėšos skubiai reikalingos svarbiem reikalam: jau įsteigtam ir veikiančiam lietuviškų knygų skyriui Kana-

PLB valdybos buv. pirm. a. a. Juozo J. Bačiūno paminklo statytojai: žmona Marija Bačiūnienė ir inž. Valdas Adamkus. Paminklas pastatytas pagal skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko projektą. A. Gulbinsko n-ka

dos valstybinėje bibliotekoje Otavoje ir Kanados valstybinio muziejaus lietuvių tautodailės skyriui.

PADĖKA DAILININKAMS

Mūsų dailininkai visada jautrūs lietuviškam reikalui, savo darbu jie svariai paremia visuomeninę-kultūrinę veiklą: piešia koncertų, švenčių plakatus, minėjimų, suvažiavimų programas, scenos dekoracijas, daro paminklų, projektų eskizus, dekoruoja sales, ruošia parodas. Lėšų telkime jų yra pirmasis įnašas — jų paaukoti paveikslai, piešiniai, rėžiniai, skulptūros, keramikos darbai yra vajaus laimėjimai. KLB kultūros komisija dėkoja visiems menininkams už bendradarbiavimą.

Dailininkams Astrauskui, Brickui, Bukauskui, Dagiui, Dociui, Juknevičiui, Pazukaitei, Račkui, Remeikai, Tamošaičiui, Tamošaitienei, Valiui, Žmuidzinienei už Kultūros komisijos lėšų telkimo vajui paaukotus kūrinius reiškiame padėką.

Dr. Marija Ramunienė, KLB kultūros kom. pirm.

Kanados Lietuvių Diena

Kalbų, bendrai paėmus, niekas nemėgsta, ir tai galima suprasti, turint galvoje, nuobodžius ilgų kalbų kalbėtojus. Atrodo, kad per Lietuvių Dienas tokių dar nėra pasitaikę, nors kalbėtojų skaičius vienur kitur buvo perdidelis. Kalbėjo tas, anas ir dar kitas.

Tačiau ir tai dar nėra pati didžiausioji blogybė. Taip būna tada, kai programa yra perilga ir nebesukontroliuojama, kai, pvz. rengėjai laksto apie sceną, nesusigaudo. Arba kitas kanadietis svečias pakalba gražiai ir padaro kas reikia, tik niekaip negali palikti scenos. O dar kitas, žiūrėk, jau ir įsitraukęs į savo rinkiminę reklamą.

Tokių dalykų 17 Lietuvių Dienoje St. Catharinėje turės būti išvengta, ir tam reikės atitinkamai pasiruošti. Programa bus sudaryta iš Kanados jaunųjų menininkų. Kiekvienam meno vienetui bus skirtas scenoj pasirodymo laikas. Jei programos vedėjai sugebės punktualiai menininkus išleisti į sceną, tai programos išpildymas bus atliktas iš anksto nustatytu laiku. Sklandžiai pravesta programa suteikia didelį malonumą ir žiūrovams.

Jei sakysim, 17 L. Dienos programa bus nustatyta trijų valandų trukmės ir nė vienos minutės ilgiau, tai reiškia, kad ceremonijos ir kalbos negali trukti daugiau, kaip pusę valandos. Numačius tam tikrą būtinų kalbėtojų skaičių, galima aiškiai žinoti, kiek kuris kalbėtojas turi laiko. O kodėl jiems to negalima pasakyti. Nepasakius iš anksto, kitas kanadietis mano, kad valandos nepakalbėjus, rengėjai užsigaus ir jo daugiau niekad nebekvies. Tokių dalykų

KELIAMA Į 12 PSL.

PO LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS OTAVOS ŽIDINIO RENGINIO – prof. A. Ramūnas, prof. G. Procuta, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dr. M. Ramūnienė, J. Danys ir prof. J. A. Račkauskas.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203. tel 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	6½ %
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	ir virš $10.0000 - 3 metams	7%
penktadieniais	9.30 — 8 v. vak.	Duodame:	
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	asmenines paskolas iš	10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.500.000.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term, dep.	8¼% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

MONTREALIO GINTARAS RUGSĖJO 1 DIENĄ KONCERTINEI KELIONEI IŠSKRENDA Į VAKARŲ KANADĄ – dainuoja gintariečių kvartetas.

Kanados Lietuvių Diena

ATKELTA IŠ 11 PSL.

jau yra pasitaikę ir Lietuvių Dienose, o kaltė buvo ne kanadiečio, bet pačių rengėjų.

Visi kalbėtojai nori iš anksto žinoti, kiek laiko jis gali kalbėti. Yra priimta jam tai pasakyti, ir mūsų lietuviškas kuklumas bent šioje vietoje tikrai nėra būtinas.

St. Catharinė negalės apseiti be kalbėtojų lietuvių ir kanadiečių. Lietuvių Diena ir yra proga pasirodyti mūsų žymesniems veikėjams. Tai oficialioji Dienos dalis – bendrasis kredo.

St. Catharinė, būdama labai nedidelė bendruomenė, bet savo veikla viena dinamiškiausių Kanadoje, tą veiklą gali palaikyti bendradarbiaudama ne tik su kitom tautinėm grupėm, bet ir su pačiu miestu, su valdžios atstovais, vyskupija ir net radio stotimi bei vietine kanadiečių spauda. Visi kalbėtojais nebus pakviesti, tik vienas kitas svarbesniųjų. Jei to nebūtų, tai mes, lietuviai, parodytum, kad nežinome kas yra visuomeninė veikla plačiąja prasme.

Katarinietis B. Welsh, pavyzdžiui, vienas žymiausių lietuvių bičiulių gi yra visos Kanados švietimo ministras. O kiek lietuvių reikalams padeda miesto burmistras?

Jei ne ir kalbėtojais, tai bent garbės svečiais turėtų būti pakviesti net didžiųjų fabrikų atstovai. Daug lietuvių dirba tuose fabrikuose, daug apie tuos lietuvius šio krašto žymesni žmonės yra girdėję ir, štai, puiki proga parodyti, kaip iš tikrųjų lietuvių tauta atrodo.

L. Dienos rengėjai visa tai turėtų pasvarstyti ir planuoti. Krivulė

ROMANO KONKURSAS

Konkursą parašyti romaną apie nepriklausomos Lietuvos laikmečio ūkininką paskelbė Lietuvių agronomų sąjunga Chicagoje, talkinama eilės kitų organizacijų ir asmenų. Konkurso sąlygose nurodoma, kad kūrinio siužete turėtų atsispindėti ūkininko buitis su visais jo rūpesčiais ir laimėjimais, o labiausiai paryškintas laisvės laikmečiu kultūrinis, kooperatiškai ekonominis ir socialinis iškilimas, o rusų karinėms jėgoms nusiaubus visą kraštą, viso suklestėjusio ūkio ir ūkininko sužlugdymas.

Konkurso sąlygose lygiagrečiai sakoma, kad autoriui paliekama neribota kūrybinė laisvė visą ūkininko ir ūkio epochą atkurti meniška tiesa ...

Numatytos dvi premijos: pirmoji – 2000 dol. ir antroji – 1000 dol. Kūriniai įteiktini iki 1972 m. gruodžio 15 d. Teisėjų komisijos sudėtis nenurodoma.

Konkurso skelbėjo Lietuvių agronomų s-gos adresas: 7328 S. California Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks rugpiūčio 28-29 d. Clevelande. Varžybas vykdo Clevelando Žaibas, o praveda ŠALFASS lauko teniso komitetas.

Programoj vyrų, moterų ir jaunių vienetai, vyrų ir mišrūs dvejetai. Vyrų klasėje varžybos bus pravestos A ir B klasėms. A klasę sudaro iškilesnieji žaidėjai, kurie neturi teisės dalyvauti B klasėje, tačiau B klasės žaidėjams dalyvavimas A klasėje yra laisvas.

SUDBURIO TAUT. ŠOKIŲ GRUPĖ RAMUNĖLĖ PO SEKMINGO PASIRODYMO CKSO-TV AMFITEATRE, VADOVĖ S. MARTINKUTĖ.

Dėl informacijų prašom kreiptis į rengėjus: Vida Čyvaitė, 18301 LaSalle Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA.

Pirmenybių vadovas bus Jurgis Šenbergas, 35380 Mound Rd., Apt. 3, Sterling Heights, Mich. 48033, USA.

calgary

SĄSKRYDIS

Reikia tikėtis, kad šis sąskrydis, kuris sutraukė per du šimtu lietuvių į Calgarį, dalyviams paliko mielą prisiminimą.

Sąskrydis įvyko liepos 10 ir 11 dienoms. Oficialioji dalis ir meninė bei susipažinimo šokiai įvyko kuklioje Šv. Juozapo salėje. Suvažiavimą atidarė prof. dr. K. Lederis, o suvažiavimo pagrindinę kalbą sakė KLB Krašto valdybos pirm. dr. S. Čepas. Suvažiavimą sveikino ir kitų vakarų Kanados bei San Francisko bendruomenių pirmininkai. Padėkos žodį dalyviams tarė Calgario LB pirmininkas A. Nevada.

Meninę programą atliko Winnipego b-nės choras ir t. šokių grupė, vadovaujant Danguolei Januškaitei, ir Aldona Lederytė iš Calgario su lietuviškom baladėm. Programą pravedė Jonė Young-Kvietis. Šokėjai buvo gyvi. Choras skambus ir gerai pasiruošęs.

Susipažinimo šokiai praėjo labai jaukioje nuotaikoje. Lietuviai buvo suvažiavę iš Toronto, Vancouverio, Edmontono, Bramptono, Lethbridge, Winnipego, San Francisco, Anglijos ir kitur.

Liepos 11 d. kun. J. Bertašius Šv. Kryžiaus koplyčioje atlaikė iškilmingas pamaldas. Winnipego choras nevienam nubraukė skaudžią džiaugsmo ašarą, nes buvo bažnyčioje tokių tikinčiųjų, kurie tik pirmą sykį palikus tėvynę išgirdo lietuvišką bažnytinį chorą.

Po pietų Wakeford sodyboje įvyko suneštinis. Nors vėjas pūtė ir gėralai labai pasivėlino: muzika griežė, trimitai gaudė, akordijonas staugė ir, atrodė, kad visi turėjo gerą nuotaiką.

Kai žmonės uliavojo, toje pačioje vietoje, atskirame kambaryje vystėsi rimtos idėjos. KLB Krašto valdybos pirm. dr. S. Čepui tarpininkau-

OLIMPIA SF
raš. mašinėlė su lietuviškais rašmenimis – tik $69.50.

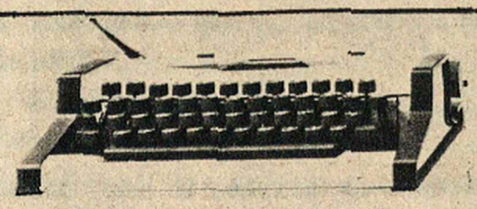

Elektrinės lietuviškos mašinėlės, skaičiavimo mašinos, kompiuteriai ir kt. Labai laukiamos Lietuvoje ir čia.
Platesnių informacijų teirautis –

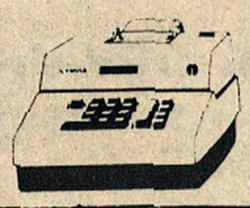

SPARTA
J. L. Ciedraitis,
10 Barry Drive
E. Northport, New York 11731
Tel. (516) 757-0055

ŽEMELAPIS NEMOKAMAI

Taip, nemokamai. Tai sieninis Lietuvos žemėlapis, spausdintas keturiomis spalvomis, 24" x 20" formato.

Žemėlapyje sužymėti Lietuvos ežerai ir upės, miškai, miestai, miesteliai ir mažesnės gyvenvietės. Kiekviename lietuvio bute toks žemėlapis yra reikalingas ir būtinas, ypač ten, kur auga jauni lietuviukai – juk jiems ne tik reikalinga, bet ir smalsu smulkiau susipažinti su savo tėvų krašto geografija.

"Nepriklausoma Lietuva" šitą spalvotą Lietuvos žemėlapį nemokamai išsiųs visiems naujiems laikraščio prenumeratoriams arba tiems, kurie suras naują NL prenumeratorių ir atsiųs prenumeratos mokestį.

Vadinasi, nemokamai gauti Lietuvos žemėlapį iš tiesų nėra sunku. Pakanka tik pakalbinti savo kaimyną laikraštį užsiprenumeruoti, atsiųsti prenumeratos mokestį, o mes bematant Jums išsiųsime žemėlapį.

Pasinaudokitė čia spausdinama anketa:

NL administracijai,
Nepriklausoma Lietuva
7722 George Street,
La Salle 690, Que.,
Canada.

Prašau man siuntineti Nepriklausomą Lietuvą šiuo adresu:

_____

_____

_____

Keturių spalvų Lietuvos žemėlapį prašau išsiųsti šiuo adresu:

_____

_____

_____

Pridedu $..... kaip 12 mėnesių prenumeratos mokestį.

Metinė NL prenumerata: Kanadoje $7.50, kitur $8.00.
Remėjo prenumerata $ 12.00.

jant, įvyko Vakarų Kanados lietuvių b-nių atstovų posėdis, kuriame buvo svarstomi aktualūs reikalai. Posėdyje dalyvavo Vancouveris, Lethbridge, Edmontonas, Brooks, Winnipegas ir Calgaris. Svarbesni šio posėdžio nutarimai: tokius sąskrydžius daryti kas trys metai, keičiant vietoves. Sudaryti komitetą, į kurį valdybų pirmininkai automatiškai įeina, pasikviečiant nors vieną tos apylinkės jaunuolį. Vietos rengimo apylinkės pirmininkas automatiškai tampa to komiteto pirmininku. Kitą sąskrydį daryti 1973 m. Winnipege, jei Chicagoje neįvyks tautinių šokių šventė. Winnipege atsiradus kliūčių sąskrydis rengiamas Edmontone. A. Dudaravičius iš Edmontono buvo išrinktas jaunimo reikalų atstovu ir buvo įpareigotas sudaryti Vakarų Kanados jaunimo sąrašą. Jo adresas toks: A. Dudaravičius, 10726 - 107 St., Edmonton, Alberta. Telefonas 424-4039 ar 422-1009.

Svarbesni posėdžio pasiūlymai: raginti tautiečius remti Lietuvos Fondą, rinkti nors vieną jaunuolį į apylinkių valdybą. Valdybas rinkti dviems metams, įteikti rezoliuciją dėl seimo suvažiavimo laiko pakeitimo. Sudaryti jaunimo vienetus. Seniūnijos turėtų surengti nors vieną vietos tautiečių pobūvį ir t.t.

Liepos 14 d. dar kita staigmena įvyko Calgaryje. Calgaryje lankėsi Gintaro Karoso vadovaujami lietuvių jaunimo atstovai iš Bostono, Hamiltono, Hudson Bay, Montrealio. Jaunimas turėjo savo susirinkimą, kuriame išrinko Aldoną Lederytę ir Vytautą Dubauską atstovauti Calgario lietuvių jaunimo reikalus. Atstovai pasivaišinę ir padainavę pasuko Vancouverio pusėn.

Liepos 17 d. Juozas Karpis, visų Albertos lietuvių gerbiamas ir mylimas, atšventė savo 70 metų gimtadienį. Jo paties surengtame baliuje dalyvavo per šimtą žmonių. Jis susilaukė daug sveikinimų ir dovanų. Vieną jų noriu paminėti: tai Molsono labai meniškai nupiešta Vytis išdrožinėtuose rėmuose su užpakaly įgraviruotom davėjų pavardėm.

Pakeleivis

st.catharines

PASISEKUSIOS JONINĖS

Seniai St. Catharines kraštas bebuvo girdėjęs tokio aukšto lygio solistę, kokia yra G. Čapkauskienė iš Montrealio. Kiekviena daina buvo išpildyta puikiai. Balsas stiprus, malonus, labai išlavintas visuose niuansuose ir registruose. Bysai nesibaigė, klausytojai dar būtų klausę tiek dainų, kiek buvo padainuota, o buvo padainuota gana daug.

Akompanatorius J. Gavėdas iš Hamiltono taip pat daug prisidėjo prie šio koncerto pasisekimo.

Taip pat Detroito tautinių šokių grupė visus maloniai nustebino. Šoko visi kaip vienas, kaip laikrodis. Tai jau, galima sakyti, tikra baleto grupė.

St. Catharines tautinių šokių grupė šoko pirmą kartą didesniam žiūrovų skaičiui. Rezultatai yra geri. Kiek kliudo kai kurių šokėjų per ilgi plaukai. Baletininkės niekad nešoka palaidais plaukais. Plaukai, kad ir ilgi, gali būti sutvarkyti taip, kad neužstotų žiūrėjimo ir nesudarytų šokant besiblaškančio vaizdo. Nežiūrint to, jaunimas puikus. Šoko užsidegimu ir pasiryžimu, kas kėlė žiūrovų pasigėrėmą ir nuolaidumą, žiūrint į šį jaunimą, bet daug žadančią grupę, kuri pasivadino Nemuno vardu.

Gaila, kad šiemet Joninėse dalyvių skaičius nebuvo didelis. Tai vis reklamos stoka. Lietuviai mėgsta būti paprašomi dalyvauti. Jie nori aiškiai žinoti, kas bus programoje. Vieno, antro pranešimo per mažai. Ne visi skaito ir perskaito visą laikraštį. Gaila — trūksta jėgų. Ginčams rašyti mes turime marias raštingų žmonių, sugebančių puikiai dėstyti mintis, bet parašyti iš savo apylinkės gyvenimo korespondenciją ar žinutę, tai jau nėra laiko. "Tegu rašo kiti", lyg lietuviško gyvenimo kultūrinis kelias nėra visų lietuvių atsakomybė.

Taigi gaila, kad tikrai aukštos meninės vertės programos daugelis lietuvių neturėjo progos pamatyti. Tai tikrai didelis nuostolis šiais tikro meno badmečio laikais. Į siaurą kiautą perankst susitraukti. Perankst skaičiuoti amžių. Jaunystė nepareina nuo metų skaičiaus.

Bet keli šimtai žmonių buvo. Manyčiau apie 300. Puikus Babecko orkestras žavėjo šokejus ir tik visai užsnūdę galėjo išsėdėti prie stalų nepakeldami nei vieno karto kojos. Šokti vietos buvo pakankamai.

Laimės staliukai buvo gausūs, bet loterija įvyko per vėlai. Neretas išėjo apsimokėjęs už bilietą, bet loterijos nesulaukęs. Nebuvo nei stalai papuošti gėlėmis. Visi lietuviai visados mielai ateina į talką, jei tik yra prašomi. Patys, tiesa, nesisiūlo.

Nežiūrint to, darbo buvo įdėta daug. Ir šiemet

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL
LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

LASALLE AUTOMOBILE INC.
BRONX PARK GARAGE
7635, boul. LASALLE
366-7818
* * *
Tel. 365-3364
• DEMON
• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION DODGE
• išorės taisymas
• dažymas
• ratų derinimas
• kiti remontai
De La Verendrye Blvd.
LASALLE, QUÉBEC
LAURENT DAIGNEAULT
Président

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VISOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.
M. Krauza
10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

Jetté & Frères
VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir naujų įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.
Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius.
140-2e AVENUE - 366-0330

ŠAULIŲ SUVAZIAVIME MONTREALYJE RIŠAMA IŠ LIETUVOS GAUTOJI VĖLIAVA

Dr.J Frison, B. Sc., D. C.
Chiropraktikas
1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampas de la Roche).
Tel.: 523-3525
Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Dr.E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr.V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal,
Tel.: 255-3535

Dr.A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr.J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr.A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.E.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Joninės buvo labai naudingos lietuvybei ir jos buvo surengtos gana gražiai ir sėkmingai. Kor.

vancouver

VIEŠĖJO
LIETUVOJE

Ona Klimienė su dukterimi Dana iš Vancouverio viešėjo Lietuvoje, be to, lankėsi Maskvoje ir Prancūzijoje.

winnipeg

SURINKTA
AUKŲ

Brazinskų bylos gynymo reikalams iš Karberio lietuvių ūkininkų per Juozą Butkevičių aukojo: N. Balčiūnas $5, J. Butkevičius $2, Vaitkus $2 ir Ona Baranauskienė $1. Viso surinkta $ 10.-

J. Butkevičius $5 aukojo Tautos Fondui. Pinigai persiųsti. K. Str.

GEGUŽINĖ

Birželio mėn. E. ir V. Januškų vasarvietėje Palangoj prie Manitobos ežero KLB Winnipego apyl. v-ba surengė gegužinę, kuri davė 77,33 dol. pelno.

Prie bufeto pasidarbavo KLB Krašto tarybos narys Juozas Grabys ir Winnipego Tautos Fondo atstovas V. Stankevičius. Prie maisto – Algirdas Januška, o bendrą tvarką prižiūrėjo pats v-bos pirm. V. Januška. K. Str.

hamilton

• Iš Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdybos parengimų vadovo pareigų pasitraukė A. Kamaitis. Į jo vietą pakviestas Milašius. Valdyba nuoširdžiai dėkoja už įdėtą darbą A. Kamaičiui, o naujam valdybos nariui Br. Milašiui linki sėkmės naujose pareigose.

• Pirmas rudens parengimas Hamiltone bus rugsė-18 d. Jaunimo Centro salėje. Tą dieną bus minima Tautos šventė su trumpa oficialia programos dalimi — koncertu, kurį išpildys mergaičių choras Aidas. Pabaigoje — linksmi šokiai. Šventės rengėjas — nuoširdžiai kviečia visus hamiltoniečius ir apyl. lietuvius rugsėjo 18 d. skirti mūsų Tautos šventei ir kartu paremti Lietuvos laisvinimo darbą.

london, ont.

BALTIJA
TORONTE

Londono Baltija sėkmingai pasirodė Toronte per tautybių karavaną. Karavaną organizavo Toronto FolkArt, o lietuvių paviljoną parengė ir programas parūpino Toronto lietuvių bendruomenės valdyba, kuri ir pakvietė Baltiją vienos dienos programai išpildyti.

Liepos 26 d. Londono Baltija pasirodė Toronto Ontario Place. Buvo didelė garbė Baltijai dalyvauti. Forume buvo susirinkę apie 1500 žmonių. Taip pat buvo didelė garbė, kad Baltijai atiteko privilegija uždaryti visą koncertą, kuriame pasirodė 14 vadinamųjų Ontario talentų. Publika buvo labai nuoširdi, net sukėlė ovacijas dar šokiui nesibaigus. Ploji - jimai baigėsi tik tada, kai paskutinis Baltijos šokėjas apleido forumą. Baltija atliko Rezginėlę, B.A.

montreal

REIKALINGA
MAŠININKĖ

Kaip žinome, Nepr. Lietuva yra spausdinama ofsetu, o laikraščio tekstas nerenkamas linotipais, bet specialiomis elektrinėmis rašomosiomis mašinėlėmis, kuriomis galima ir dešiniąją skilties pusę lygiai išrašyti.

Linotipininko specialybė yra sudėtinga ir reikalaujanti nemažo pasiruošimo ir ilgamečio įgudimo. Todėl vis daugiau leidinių pereina prie ofseto spaudos technikos ir tekstus paruošia, kaip spaustuvininkai kad sako, "šaltu" rinkimo būdu, atseit, elektrinėmis rašomosiomis mašinėlėmis, pvz., IBM, Varityper ir kt. Svarbiausia, kad kiekvienas rašomąja mašinėle rašyti sugebantis žmogus nesunkiai per keleta arba bent keliolika dienų gali išmokti operuoti tas specialias elektronines mašinėles.

Nepr. Lietuvai šiuo metu trūksta teksto rinkėjo — asmens, kuris norėtų išmokti operuoti specialią elektroninę rašomąją mašinėlę. Tai būtų nuolatinis darbas, o dėl laiko galima būtų susitarti — vakarais, savaitgaliais arba ir dienos metu.

Vyrui arba moteriai, mokančiam lietuviškai, sugebančiam vartoti rašomąją mašinėlę ir gyvenančiam patogiame atstume nuo NL redakcijos, tai gali būti patrauklus ir nuolatinis papildomas pajamų šaltinis.

Dėl smulkesnių informacijų ir sąlygų prašome kreiptis į NL redakciją, 7722 George Street, La Salle, Tel. 366-6220.

VIEŠNIA
IŠ PARYŽIAUS

Prof. L. Bulotienės sesuo Mikolina Bouzereou iš Paryžiaus vieši Montrealyje. Apsistojusi L. ir J. Bulotų šeimoje.

PRENUMERUOKIME NEPRIKLAUSOMĄJĄ!

MONTREALIO SKAUTŲ STOVYKLOS BALTIJOJE VIRŠININKAI R. OTTO, R. VERBYLA IR B. NIEDVARAS

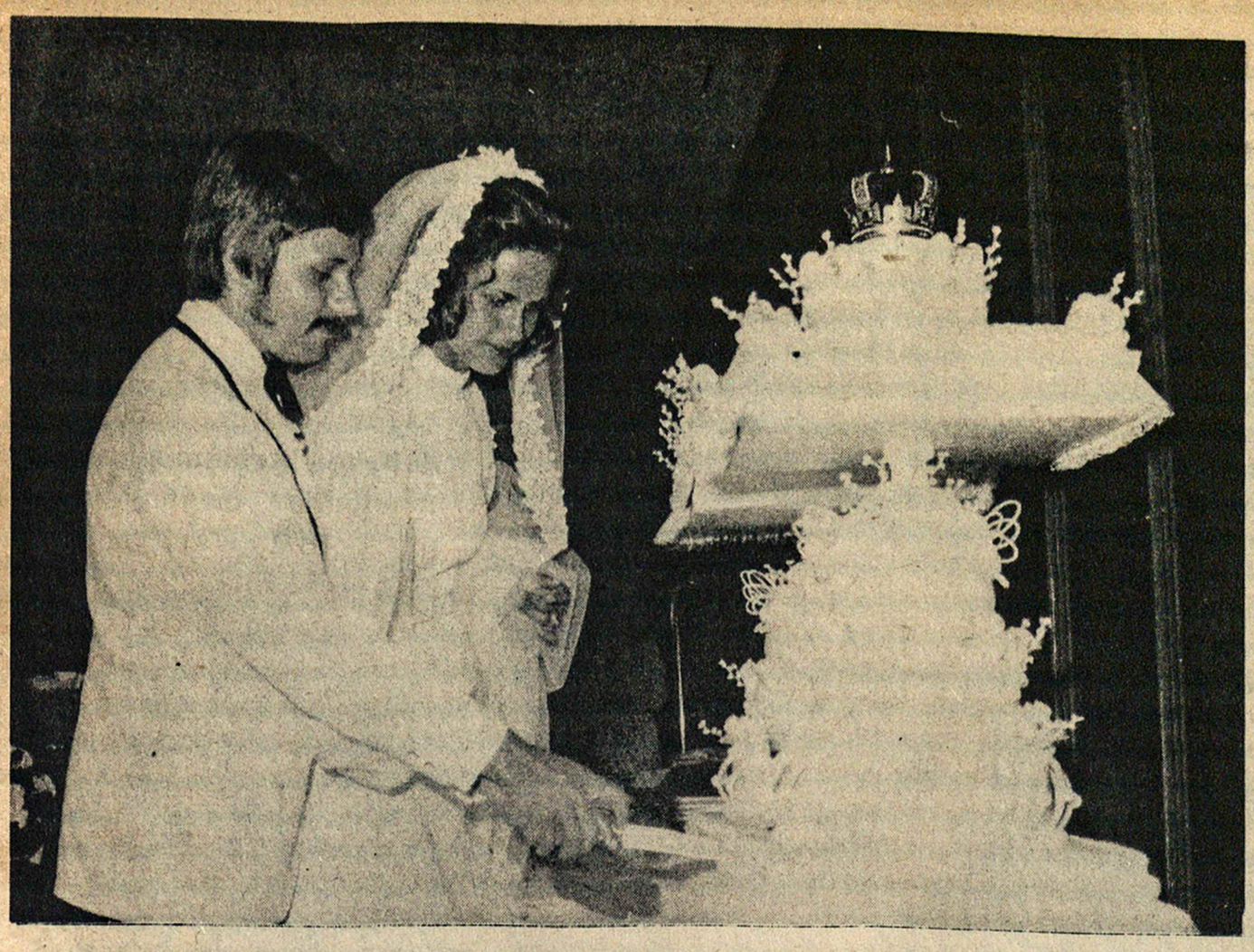

JAUNAVEDZIAI RITA ABROMAITYTĖ IR KĘSTUTIS VILČINSKAI PIAUNA VESTUVINĮ TORTĄ

LANKO
LIGONĮ

Sunkiai sergantį kun. Joną Bobiną, buv. Šv. Kazimiero parapijos ilgametį kleboną, iš JAV lanko laikraštininkas Vytautas Širvydas su žmona.

GINTARAS
RUOŠIASI

Gintaro vadovai ir administracija palaiko nuolatinį telefono ryšį su Vancouverio, Edmontono ir Winnipego lietuvių veikėjais, kurie vietoje organizuoja Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro koncertus.

Gintaro ansamblis DC-8 Air Canada lėktuvu į Vancouverį iš Montrealio aerodromo išskrenda rugsėjo 1 d.

Gintaro vadovai asmeniškai garantavo paskolą, kurią ansamblis gavo iš banko finansuoti savo koncertų kelionę į Vakarų Kanadą. Vadinasi, visuomenės palankumas Gintaro vajui dabar yra ypač reikalingas.

REIKALINGI
OPERATORIAI

Aukštos kokybės vyriškiems ir moteriškiems odos ir zomšo darbams

ALJAC SPORTSWEAR
9600 St.Lawrence Blvd.,
Montreal
Tel. 389-8248 – prašyti Miss Nada

KONKURSO
LAIMĖTOJOS

Jaunųjų talentų konkurse JAV antrąją vietą ir trofėją laimėjo dvi jaunos Montrealio lietuvaitės Livija ir Rūta Stankevičiūtės.

Lake George, N. Y., Bolton Landing prekybos rūmų suruoštame konkurse jaunosios dalyvės skambino pianinu ir dainavo duetą.

LIVIJA IR RŪTA SU TROFĖJU

JAUNIMO
GEGUŽINĖ

Liepos 18 d. jūrų šaulių Neringos kuopa P. Skruibio ūky Point Fortune surengė sėkmingą gegužinę.

Gegužinę trumpu žodžiu atidarė Neringos kuopos pirm. J. Zavys. Vėliavą pakelti pakviestas LK Mindaugo kuop. pirm. I. Petrauskas.

Gegužinė praėjo jaukioje ir gražioje nuotaikoje ir ir kuopos kasai davė gražaus pelno.

Dalyvavo daug jaunimo, kuris linksminosi ir šoko, grojant moderniam orkestrui ir A. Kalvaičio plokštelių muzikai. Veikė turtinga ir graži loteriją, kurią tvarkė A. Krasowski, talkininkaujant G. Kazlauskienei ir J. Jukonienei. Prizinį šaudymą pravedė S. Vyšniauskas. Pirmas vietas laimėjo B. Kasparavičius, M. Kasparavičienė ir Romanowski.

Veikė įvairių gėrimų bufetas, kurį tvarkė K. Krasowski ir B. Kirstukas. Užkandžių stalą tvarkė M. Kasparavičienė, M. Grinkienė ir J. Urbanavičius.

Daug įdomumo sukėlė sporto žaidimai, kuriuos pravedė G. Kazlauskienė.

Visus maloniai sutiko jaunimo atstovai J. Stankaitis, V. Kizerskytė ir viešnia lietuvaitė iš Brazilijos.

Kuopos valdyba taria šaulišką ačiū visiem tiem, kurie kuo-nors prisidėjo prie gražaus gegužinės parengimo. A. U.

ATOSTOGOS
ISPANIJOJE

Montrealiečiai Ona ir Pranas Janulioniai dviejų savaičių atostogas praleido Ispanijoje.

GAUSIOS
VESTUVĖS

Daugiau kaip 300 svečių liepos 2 d. Chicagoje atšventė Ritos Abromaitytės ir Kęstučio Vilčinsko vestuves.

Po santuokos bažnyčioje viešnios ir svečiai susirinko Golden Age klube, kur iš tikrųjų puikią vestuvinę puotą surengė jaunosios tėvai Petras ir ponia Abromaičiai. Jaunosios tėvas Chicagoje yra nekilnojamo turto pardavimo agentas.

Montrealy studijuojanti jaunoji Aušros Vartų choristė, tad į vestuves buvo pakviestas ir visas Aušros Vartų choras, kuris tą savaitgalį Chicagoje dalyvavo dainų šventėje.

Jaunojo tėvai – otaviečiai Birutė ir inžinierius Kazys Vilčinskai vestuvėse dalyvauti negalėjo dėl Birutės Vilčinskienės ligos. Juos atstovavo Kęstučio Vilčinsko senelis Vincas Bilevičius iš Montrealio.

Montrealio AV choras giedojo per sutuoktuves bažnyčioje ir pobūvio metu atliko eilę šaunių dainų. Pobūvį pravedė laikraštininkas J. Janušaitis, buvo gauta aibės sveikinimų, o sveikinimo žodžius tarė ir montrealiečiai A. Celtorius ir A. Keblys.

Rita ir Kęstutis Vilčinskai gyvens Montrealy, kur R. Vilčinskienė studijuos muziką, o K. Vilčinskas McGill universitete ruošiasi daktaratui.

ATOSTOGAVO
KENNEBUBKPORTE

Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, JAV, atostogavo montrealiečiai O. E. Augūnai, Salalienė, V. Murauskai, A. Meceliai, E. Kardelienė, J. P. Baltuoniai, J. Vasiliauskas su šeima, V. A. Gustainiai, A. Viskantas su šeima ir V. Giriūnienė.

SVEČIAVOSI IŠ
KALIFORNIJOS

Buvęs montrealietis R. Jocas iš Los Angeles lankėsi pas gimines Montrealyje, iš kur su savo dėdiene Vera Jociene dar išvyko paviešėti į Delhi, Ont.

MUZIKOS
MAGISTRAS

Tenoras Ignas Malcius baigė Chicagos Konservatorijos kolegiją ir gavo magistro laipsnį.

Baigiamasis dainininko rečitalis įvyko liepos 31 d. Solistas išpildė Haendelio, Beethoveno, Rachmaninovo, Duparco, Hangemano, Tallat-Kelpšos, Šimkaus ir Cilea kūrinius.

Montrealietė Vilija Malciūtė savo konservatoriją baigusiam dėdei padarė staigmeną ir išskrido Chicagon specialiai dalyvauti rečitalyj. Metus laiko nesimačius, susitikimas abiem buvo malonus.

KLM
ROYAL DUTCH AIRLINES

14 dienų ekskursija,

RUGSĖJO 15 – 30 DIENOMIS.

KAINA $660

10 DIENŲ VILNIUJE IR APYLINKĖSE
2 DIENAS MASKVOJE IR 2 DIENAS AMSTERDAME

Dar yra laisvų vietų kas užsiregistruos iki rugpiūčio 14 dienos.

Dėl smulkesnių žinių skambinti V. Bačėnui 278-7261 arba Pr. Paukštaičiui 366-6220 Montrealyje.

V. BAČĖNAS

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. E., Port Credit, Ont,

KRONIKA

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

12 dol. metinę prenumeratą apmokėjo Vl. Pociukonis iš La Sallės, o dviejų metų rėmėjo prenumeratą — Aloizas Viskontas iš Stouffville, Ont.

Laikraštį savo auka parėmė L. P. — 15 dol., St. Grigelaitis, K. Toliušis, A. Patamsis, V. Bilevičius po 2,50 dol., P. Kaulakis ir Z. Romanauskas po 2 dol., O. Čerkus 1,50 dol., J. Macijauskas 1 dol.

Visiems laikraščio rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

VIEŠNIOS IR SVEČIAI

Montrealyje ir Dainavos vasarvietėje praeitą savaitę lankėsi Janė ir Kęstutis Lapinai.

NL skaitytojai iš Toronto Valė ir Marijonas Valaičiai savaitę laiko viešėjo pas bičiulius Montrealyje, ta proga aplankė ir Dainavos vasarvietę.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

SAVARANKIŠKAS AGENTAS

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose

3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. **727-3120** Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

PALANGOS VASARVIETĖS LIETUVIŲ KOMITETAS VISUS KVIEČIA Į

gegužinę,

kuri įvyks sekmadienį, rugpiūčio 15 d. PALANGOS vasarvietėje, St. Columbe, P.Q.

Prie naturalaus šaltinio ežero ir balto smulkaus smėlio papludymio visi galės maloniai praleisti laiką gražioje gamtos aplinkoje. Be to, bus šokiai, žaidimai, loterija ir kitos pramogos.

WEBSTERIO ŽODYNAI!

1970 metų laida, skirta bibliotekoms. Visai nauji, neišpakuoti iš kartonų. KAINA $45.

PARDUODAMA UŽ $15.00

10% nuolaida užsakantiems 6 ar daugiau egz.

NORTH AMERICAN LIQUIDATORS

58 158 2ND AVE. N. DEPT. Q 313

SASKATOON SASKATCHEVAN

Prie COD užsakymų pridėti 1 dol. depozito. Apmokėsite išperkamuoju mokesčiu, gavę žodyną. Jei nepatiks ir žodyną 10 dienų bėgyje grąžinsite, pinigai bus Jums grąžinti. Perparduoti žodynus neleidžiama.

neprikl**a**usoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentu spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:

7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.

Tel. (514) 366 6220